

T.C.

**ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA DERSİNDE
UYGULANAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ
SOLFEJ EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serhat HASAR

**BURSA
2016**

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA DERSİNDE
UYGULANAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ
SOLFEJ EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serhat HASAR

Danışman

Yrd. Doç. Mustafa Aydın ATALAY

BURSA

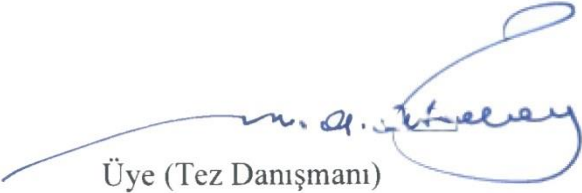
2016

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda kayıtlı öğrenci olan 801440002 numaralı Serhat HASAR'ın hazırlamış olduğu "Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinde Uygulanan Geleneksel Türk Müziği Solfej Eğitiminin Değerlendirilmesi" isimli Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı 30/09/2016 tarihinde 12:30 – 14:30 arasında gerçekleştirilmiş; sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna (~~oy birliği/oy çokluğu~~) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı)

Yrd. Doç. Aydın ATALAY

Uludağ Üniversitesi

Üye

Yrd. Doç. Dr. Erol DEMİRBAKIR

Uludağ Üniversitesi

Üye

Yrd. Doç. Dr. Nedim YILDIZ

Ankara Üniversitesi

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Serhat HASAR
09/09/2016

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinde Uygulanan Geleneksel Türk Müziği Solfej Eğitiminin Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans Tezi Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Serhat HASAR

Danışman

Yrd. Doç. Mustafa Aydın ATALAY

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı

Doç. Gonca ERİM

ÖNSÖZ

Toplumun ortak bir paydada buluşmasına etken olan unsurlardan biri de geleneksel müziklerdir. Kuşaktan kuşağa, doğrudan veya dolaylı olarak aktarılan geleneksel müzikler tiyatrodan sinemaya, edebiyattan tarihe ve daha birçok alanda kendine yer bulmaktadır. Eğitim alanının da vazgeçilmez bir ögesi olan geleneksel müzikler toplum kültürünün gelişmesine katkı sağladığı gibi toplumun müzik beğenisini de şekillendirmektedir. Bu nedenle, müzik eğitimcilerinin geleneksel müzikleri gelecek kuşaklara aktarmak üzere bilmesi, tanınması ve yorumlayabilmesi, özellikle kitle iletişim araçlarının ve sosyal medyanın yaygınlaşmasının olumsuz bir sonucu olarak kültürel yozlaşma yaşadığımız 21. Yüzyıl'da, ait olduğu toplumun kültürünü tanıyan, benimseyen ve bilinçli hareket eden bir nesil yetişmesi adına önem arz etmektedir.

Bu araştırma kapsamında başta danışman hocam Yrd. Doç. Mustafa Aydın ATALAY olmak üzere araştırmaya katılan öğretim elemanlarına, araştırma sürecinde yardımlarını esirgemeyen değerli müziksel işitme eğitimi hocam Yrd. Doç. Dr. Erol DEMİRBAĞIR'a, ana dal eğitimim boyunca birlikte müzik teorisi üzerine çalıştığım, müziğe daha geniş açıdan bakmamı sağlayan ve engin bilgiler edindiğim, aynı zamanda bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde büyük katkıları bulunan hocam Yrd. Doç. Dr. Nedim YILDIZ'a, Arş. Gör. Doruk ENGÜR'e; ayrıca müzik eğitimim boyunca maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen hocam Tayfun Hakan KAĞAN'a, müziksel altyapıma önemli bir katkı sunan ve güzel sanatlar lisesini kazanmamda büyük pay sahibi olan hocam Naver BAŞAK'a, hayat tecrübesinden yararlandığım ve lise eğitimim boyunca enstrümanımda büyük ölçüde yol kat etmemi sağlayan değerli bağlama öğretmenim Hasan ŞENSÖZ'e ve eğitim hayatım boyunca her koşulda yanımda olup hiçbir zaman desteğini esirgemeyen Ailem'e sonsuz teşekkürlerimi ve minnettarlığımı sunuyorum...

ÖZET

Yazar : Serhat HASAR

Üniversite : Uludağ Üniversitesi

Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Bilim Dalı : Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi

Sayfa Sayısı : XVIII + 110

Mezuniyet Tarihi : 18/10/2016

Tez Başlığı : Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinde Uygulanan Geleneksel Türk Müziği Solfej Eğitiminin Değerlendirilmesi

Danışman : Yrd. Doç. Mustafa Aydın ATALAY

MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA DERSİNDE UYGULANAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu araştırma müziksel işitme okuma ve yazma dersinde uygulanan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitiminin durumunu saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma kapsamında, 2016 yılı itibariyle Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirmekte olan 26 üniversitenin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriği incelenerek YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programına uygunluk durumu saptanmış ve MİOY dersini yürütmekte olan 14 öğretim elemanına 26 maddeden oluşan bir anket uygulanmıştır. Bu uygulamalardan elde edilen veriler frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarını içeren tablolar oluşturularak temel istatistik yöntemiyle çözümlenmiş ve verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular incelenerek ortaya çıkan sonuçlar belirlenen alt problemler doğrultusunda gruplandırılmıştır.

Araştırma sonucunda üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin büyük bir bölümünün YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliğı Lisans Programına uygun bir biçimde hazırlanmadığı, MİOY dersi içerisinde uygulanan Geleneksel Türk Müziğı solfej eğitimindeki birtakım hususların YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliğı Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde gerçekleştirilmediğı ve öğretim elemanlarının MİOY dersi içerisinde uyguladığı Geleneksel Türk Müziğı solfej eğitimine yönelik belirlediğı ölçütler ve izlediğı yolun birtakım farklılıklar içerdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Türk Müziğı, solfej eğitimi, müziksel okuma.

ABSTRACT

Author : Serhat HASAR
University : Uludag University
Field : Fine Arts Education
Branch : Music Education
Degree Awarded : Master's Degree
Page Number : XVIII + 110
Degree Date : 18/10/2016
Thesis Title : Evaluation of Traditional Turkish Music Solfege Training in Musical Hearing Reading and Writing Courses
Supervisor : Asst. Prof. Mustafa Aydin ATALAY

EVALUATION OF TRADITIONAL TURKISH MUSIC SOLFEGE TRAINING IN MUSICAL HEARING READING AND WRITING COURSES

This study was carried out in order to determine the status of Traditional Turkish Music solfege training in musical hearing reading and writing courses. Within the scope of this study, by examining the content of MHRW* course included in course catalogue and information package of 26 universities educating music teachers in Turkey as of the year of 2016, the consistency with *Council of Higher Education's*** Faculty of Education – Music Teaching Undergraduate Program was determined, and a questionnaire consisting of 26 items was applied to 14 instructors executing the MHRW courses. The data obtained from these implementations were analyzed through creating tables including frequency (f) and percentage (%) distributions via basic statistical method, and the results obtained by examining the findings were grouped in parallel with these sub- and important problems.

* Musical Hearing Reading and Writing

** <http://www.yok.gov.tr/en/web/cohe/homepage>

As a result of this study, it was determined that most of the content of MHRW courses in information package and course catalogue of universities have not been prepared in accordance with the Council of Higher Education's Faculty of Education – Music Teaching Undergraduate Program, that some points in Traditional Turkish Music solfege training applied within the scope of MHRW course are not executed in harmony with Council of Higher Education's Faculty of Education – Music Teaching Undergraduate Program, and that there was significant differences between instructors in terms of the criteria and methods determined for Traditional Turkish Music solfege training.

Key Words: Traditional Turkish Music, solfege training, musical reading.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
KISALTMALAR	xviii
1. Bölüm - Giriş.....	1
1. 1. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinin Uygulama Alanları	3
1. 1. 1. Müziksel işitme.....	3
1. 1. 2. Müziksel okuma.....	3
1. 1. 3. Müziksel yazma.....	4
1. 2. Müzik Öğretmeni Adayı İçin Geleneksel Türk Müziğinin Önemi.....	5
1. 3. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma, Geleneksel Türk Müziği ve Solfej	10
1. 4. Problem.....	15
1. 4. 1. Alt problemler.....	15
1. 5. Amaç.....	15
1. 6. Önem	15
1. 7. Varsayımlar	16
1. 8. Sınırlılıklar.....	16
1. 9. İlgili Tanımlar.....	16
1. 10. İlgili Araştırmalar	18

2. Bölüm - Yöntem.....	21
2. 1. Araştırma Modeli.....	21
2. 2. Araştırma Evren ve Örneklemi.....	21
2. 3. Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmesi	21
2. 3. 1. Doküman incelemesi.....	21
2. 3. 2. Anket formu.....	22
2. 4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	22
3. Bölüm - Bulgular.....	23
3. 1. Program ve Ders İçeriği Taraması Sonucunda Elde Edilen Bulgular.	23
3. 1. 1. YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının taraması sonucunda elde edilen bulgular.....	23
3. 1. 2. Bilgi paketi ve ders kataloğu taraması sonucunda elde edilen bulgular.	25
3. 1. 2. 1. <i>Abant İzzet Baysal Üniversitesi.</i>	26
3. 1. 2. 2. <i>Adnan Menderes Üniversitesi.</i>	27
3. 1. 2. 3. <i>Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.</i>	28
3. 1. 2. 4. <i>Atatürk Üniversitesi.</i>	29
3. 1. 2. 5. <i>Balıkesir Üniversitesi.</i>	30
3. 1. 2. 6. <i>Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.</i>	31
3. 1. 2. 7. <i>Dokuz Eylül Üniversitesi.</i>	32
3. 1. 2. 8. <i>Erzincan Üniversitesi.</i>	33
3. 1. 2. 9. <i>Gazi Üniversitesi.</i>	34
3. 1. 2. 10. <i>Gaziosmanpaşa Üniversitesi.</i>	35
3. 1. 2. 11. <i>Harran Üniversitesi.</i>	36
3. 1. 2. 12. <i>İnönü Üniversitesi.</i>	37
3. 1. 2. 13. <i>Karadeniz Teknik Üniversitesi.</i>	38
3. 1. 2. 14. <i>Kastamonu Üniversitesi.</i>	39
3. 1. 2. 15. <i>Marmara Üniversitesi.</i>	40

3. 1. 2. 16. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.....	41
3. 1. 2. 17. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.....	42
3. 1. 2. 18. Necmettin Erbakan Üniversitesi.....	43
3. 1. 2. 19. Niğde Üniversitesi.....	44
3. 1. 2. 20. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.....	45
3. 1. 2. 21. Pamukkale Üniversitesi.....	46
3. 1. 2. 22. Trakya Üniversitesi.....	47
3. 1. 2. 23. Uludağ Üniversitesi.....	48
3. 1. 2. 24. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.....	49
3. 1. 2. 25. Diğer Üniversiteler.....	50
3. 1. 3. Program ve ders içeriği taraması sonucunda elde edilen bulguların karşılaştırılması.....	50
3. 2. Anket Uygulaması Sonucunda Elde Edilen Bulgular.....	52
4. Bölüm – Sonuç ve Öneriler.....	84
4. 1. Sonuç.....	84
4. 1. 1. Birinci alt probleme ilişkin ortaya çıkan sonuçlar.....	84
4. 1. 2. İkinci alt probleme ilişkin ortaya çıkan sonuçlar.....	84
4. 1. 3. Üçüncü alt probleme ilişkin ortaya çıkan sonuçlar.....	85
4. 2. Öneriler.....	88
KAYNAKÇA.....	90
EKLER.....	97
Ek-1. ANKET FORMU.....	98
Ek-2. MİOY DERSİNDE UYGULANAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ EĞİTİMİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE KULLANILAN KAYNAKLAR.....	106
Ek-3. AL MENDİLİ.....	108
ÖZGEÇMİŞ.....	109

TABLolar LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. 2. 1.	<i>1998 - 1999 Akademik Yılından İtibaren Uygulamaya Giren YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Alan Dersleri.....</i>	7
Tablo 1. 2. 2.	<i>9. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeyi Sevdiği Müzik Türünü Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı</i>	9
Tablo 1. 3. 1.	<i>2006 – 2007 Akademik Yılından İtibaren Uygulamaya Giren YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Bilgi ve Becerilerin Aktarılması Amaçlanan Dersler</i>	10
Tablo 3. 1. 1. 1.	<i>YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY Ders İçeriği</i>	23
Tablo 3. 1. 2. 1.	<i>Abant İzzet Baysal Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	26
Tablo 3. 1. 2. 2.	<i>Adnan Menderes Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	27
Tablo 3. 1. 2. 3.	<i>Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler.....</i>	28
Tablo 3. 1. 2. 4.	<i>Atatürk Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler.....</i>	29
Tablo 3. 1. 2. 5.	<i>Balıkesir Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler.....</i>	30

Tablo 3. 1. 2. 6. <i>Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	31
Tablo 3. 1. 2. 7. <i>Dokuz Eylül Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	32
Tablo 3. 1. 2. 8. <i>Erzincan Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	33
Tablo 3. 1. 2. 9. <i>Gazi Üniversitesi'nin Bilgi Paketi ve Ders kataloğunda Yer Alan MİOY Dersinin Durumu</i>	34
Tablo 3. 1. 2. 10. <i>Gaziosmanpaşa Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	35
Tablo 3. 1. 2. 11. <i>Harran Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	36
Tablo 3. 1. 2. 12. <i>İnönü Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	37
Tablo 3. 1. 2. 13. <i>Karadeniz Teknik Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	38
Tablo 3. 1. 2. 14. <i>Kastamonu Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	39
Tablo 3. 1. 2. 15. <i>Marmara Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	40
Tablo 3. 1. 2. 16. <i>Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	41

Tablo 3. 1. 2. 17. <i>Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	42
Tablo 3. 1. 2. 18. <i>Necmettin Erbakan Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	43
Tablo 3. 1. 2. 19. <i>Niğde Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	44
Tablo 3. 1. 2. 20. <i>Ondokuz Mayıs Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	45
Tablo 3. 1. 2. 21. <i>Pamukkale Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	46
Tablo 3. 1. 2. 22. <i>Trakya Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	47
Tablo 3. 1. 2. 23. <i>Uludağ Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	48
Tablo 3. 1. 2. 24. <i>Yüzüncü Yıl Üniversitesi MİOY Dersi İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler</i>	49
Tablo 3. 1. 3. 1. <i>Üniversitelerin Bilgi Paketi ve Ders Kataloğunda Yer Alan MİOY Ders İçeriğindeki Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan MİOY Ders İçeriğine Uygunluk Durumu</i>	50
Tablo 3. 2. 1. <i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersi İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamaları Gerçekleştirme Durumu</i>	52
Tablo 3. 2. 2. <i>MİOY Dersi İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirildiği Dönemler</i>	53

Tablo 3. 2. 3.	<i>Öğretim Elemanlarının 2 MİOY Ders Saati İçerisinde Geleneksek Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Ayırdığı Süre</i>	54
Tablo 3. 2. 4.	<i>Öğretim Elemanlarının 2 MİOY Ders Saati İçerisinde Geleneksek Türk Müziği Solfej Uygulamalarını Gerçekleştirdiği Zaman Dilimi</i>	55
Tablo 3. 2. 5.	<i>Öğretim Elemanlarının Her 2 MİOY Ders Saati İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarını Gerçekleştirme Durumu</i>	56
Tablo 3. 2. 6.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesine Yönelik Kaynak Sıkıntısı Yaşama Durumu</i>	57
Tablo 3. 2. 7.	<i>MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Kaynaklar</i>	58
Tablo 3. 2. 8.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesine Yönelik Enstrüman Sıkıntısı Yaşama Durumu</i>	59
Tablo 3. 2. 9.	<i>MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Enstrümanlar</i>	60
Tablo 3. 2. 10.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Materyal Kullanma Durumu</i>	61
Tablo 3. 2. 11.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında Kullandığı Piyano Eşlik Kaynakları.....</i>	62
Tablo 3. 2. 12.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Piyano Eşlikli Gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında Kullandığı Armoni Türleri</i>	63

Tablo 3. 2. 13.	<i>MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında İşlenen Makam / Ayaklar</i>	64
Tablo 3. 2. 14.	<i>MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında İşlenen Ölçü Birimleri</i>	66
Tablo 3. 2. 15.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarını Gerçekleştirdiği Ses Sistemi</i>	68
Tablo 3. 2. 16.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Çok Sesli Solfej Uygulamaları Gerçekleştirme Durumu</i>	69
Tablo 3. 2. 17.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Yazılan Makamsal Bir Diktenin Solfejini Gerçekleştirme Durumu</i>	70
Tablo 3. 2. 18. 1.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeje Başlamadan Önce Eserin İçerdiği Temel Sesleri Duyurma Durumu</i>	71
Tablo 3. 1. 18. 2.	<i>Solfeje Başlamadan Önce Eserin İçerdiği Temel Sesleri Duyuran Öğretim Elemanlarının Eserin İçerdiği Sesleri Duyurma Yöntemi</i>	72
Tablo 3. 2. 19.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Bir Eğitim – Öğretim Yılı İçerisinde Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Olarak Solfejini Gerçekleştirdiği Eser Sayısı</i>	73
Tablo 3. 2. 20. 1.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeji Yapılan Bir Geleneksel Türk Müziği Eserini Tekrar Etme Durumu</i>	74
Tablo 3. 2. 20. 2.	<i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeji Gerçekleştirilen ve Daha Sonra Tekrar Edilen Bir Geleneksel Türk Müziği Eserini Tekrar Etme Sayısı</i>	75

Tablo 3. 2. 20. 3. <i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeji Gerçekleştirilen ve Daha Sonra Tekrar Edilen Bir Geleneksel Türk Müziği Eserini Tekrar Ettiği Zaman Dilimi</i>	76
Tablo 3. 2. 21. <i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Bir Eğitim – Öğretim Yılı İçerisinde İşlediği Geleneksel Türk Müziği Eserlerine Sonraki Eğitim – Öğretim Yılları İçerisinde Yer Verme Durumu</i>	77
Tablo 3. 2. 22. <i>MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Olan Öğrenci Katılımının Batı Müziği ve Diğer Müzik Türlerinin Solfej Uygulamalarına Oranla Gerçekleşme Durumu</i>	78
Tablo 3. 2. 23. <i>Öğrencilerin MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında Güçlük Yaşadığı Makam / Ayak ve Ölçü Birimleri</i>	79
Tablo 3. 2. 24. <i>Bir Dönem Sonunda MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Ayrılan Süre İçerisinde Hedef Kazanımların Gerçekleşme Durumu</i>	80
Tablo 3. 2. 25. <i>Öğretim Elemanlarının MİOY Dersi Vize / Final Dönemi Sınavlarında Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamasına Yer Verme Durumu</i>	81
Tablo 3. 2. 26. <i>Öğretim Elemanlarının Mevcut Haftalık MİOY Ders Saati Konusundaki Düşünceleri</i>	82
Tablo 3. 2. 27. <i>Öğretim Elemanlarının Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 'nda 2014 Yılı İtibariyle Yürürlüğe Giren Lisans Programı Hakkındaki Düşünceleri</i>	83

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. 3. 1.	<i>Hareketli Do Solfej Metodu Örneği</i>	13
Şekil 1. 3. 2.	<i>Sabit Do Solfej Metodu Örneği</i>	14

KISALTMALAR

MİOY : Müziksel İşitme Okuma ve Yazma

THM : Türk Halk Müziği

TSM : Türk Sanat Müziği

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

YÖK : Yükseköğretim Kurulu

TRT : Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

Doç. : Doçent

Yrd. Doç. : Yardımcı Doçent

Asst. Prof. : Assistant Professor

Arş. Gör. : Araştırma Görevlisi

Dr. : Doktor

s. : Sayfa

No. : Numara

bkz. : Bakınız

akt. : Aktaran

Rep. : Repertuar*

f : Frekans

* İlgili kelime araştırılan kaynaklarda “Repertuar” ve “Repertuvar” olarak iki farklı biçimde ifade edilmiştir. Bu araştırma üzerinde bütünlüğü sağlamak amacıyla Türk Dil Kurumu’nca kabul edilen “REPERTUVAR” kelimesi kullanılmıştır. <http://www.tdk.gov.tr/>

1. Bölüm

Giriş

“En genel anlamıyla müzik kuramı, müziğe ilişkin soyut bilgi veya bilgiler bütünüdür” (Uçan, 1997, s. 159).

Müziğin akademik boyutunun temel alanı birçok müzik eğitimcisi tarafından kabul görmüş olan “müziksel işitme okuma ve yazma” eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi alanına adım atan bireyler temel müzik bilgilerinin önemli bir kısmını bu ders aracılığı ile öğrenirler ve pekiştirirler. MİOY dersi müziksel işitme – algılama becerisinin kazanılması ve geliştirilmesi; nota, dizi, tonalite bilgisi; solfej ve ritmik okuma; temel armoni kuralları; akor ve aralıkların kurulması, geleneksel müzik uygulamaları gibi temel müzik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesini kapsamaktadır.

Müzik evrensel bir dildir ve her dil gibi müziğin de birtakım gramer kuralları vardır. Gramer bir dilin ses - sözcük yapısı ve cümle kuruluşları gibi kurallarını inceleyen bilim dalıdır (Demiray, 1990). Müziğin grameri ise müziğin bestelenmesi, doğaçlanması, icrası ve dinlenmesi sırasında var olan öğeleri kapsar. Bu öğeler ritim, ölçü sayısı, melodi, çok seslilik, gürlük, anlatım gibi özelliklerdir. MİOY dersi bu öğelerin hepsini, yani müziğin gramerini içerdiği için müzik eğitiminin en temel alanıdır (Özgür & Aydoğan, 2002).

Mesleki müzik eğitimi alan bireylere temel bilgi ve becerilerin kazandırılmasının yanında diğer alan derslerine de sağladığı katkılara yönelik olarak MİOY dersinin önemi aşağıdaki cümlelerle ifade edilmiştir:

Genel olarak ele alındığında müzik eğitimi alanının, müziksel işitme, çalma ve söyleme ile müzik bilgisi ve kültürü alanlarından oluştuğu söylenebilir. Müziksel işitme ve okuma becerileri, müzikle uğraşan her birey için gerekli olan bir alandır. Bu

derslerde yapılan çalışmalar, sesler arasındaki farkları algulamaktan, ezgisel algıyı geliştirmeye, müzikle ilgili çeşitli kuramsal bilgilerden işitsel belleği geliştirmeye kadar pek çok bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle özellikle mesleki müzik eğitimi açısından müziksel işitme, okuma ve yazma bir temel alan niteliğini taşımaktadır ve ders içeriğindeki bilgiler müziğin diğer alanlarının hazırbulunuşluğunu arttırıcı bir öneme sahiptir (Yıldız, 2013, s. 1).

Örneğin MİOY dersinde fa majör tonunda bir tam kadansın uygulamalı olarak öğrenilmesi “Piyano” dersinde re majör bir tam kadansın nasıl çalınacağına daha kolay öğrenilmesini sağlayabilir. MİOY dersinde okunan bir solfejnin basit bir şekilde armoni çözümlemesinin yapılması “Armoni” dersinde öğrenilmiş olan akor bağlantılarının daha hızlı ve pratik bir şekilde uygulanmasına yardımcı olabilir. MİOY dersinde yazılmış olan bir çift sesli diktenin sınıf içerisinde iki gruba bölünerek okunması “Koro” dersine az da olsa bir katkı sağlayabilir. Aynı şekilde MİOY dersinde bir Geleneksel Türk Müziği eserinin solfejnin yapılması ve esere ait makam, ayak, usul gibi özelliklerin öğrenilmesi “Geleneksel Türk Halk Müziği” ve Geleneksel Türk Sanat Müziği” derslerinde öğrenilecek olan bilgiler için bir altyapı oluşturabilir. Bu etkileşimlere başka bir açıdan yaklaşırsa bu alan derslerinde öğrenilmiş olan bilgi ve becerilerin daha sonra MİOY dersi ile pekiştirilebileceği ya da MİOY dersinde öğrenilecek olan bilgiler için bir zemin oluşturabileceği düşünülebilir.

Bu açıklamalar doğrultusunda MİOY eğitiminin ses ve ses grupları ile ritmik, melodik ve armonik yapıların algılanmasını; bu yapıların müziksel işaretlere dönüştürülmesini; müziksel hafızanın gelişimini, nota okuma ve yaratıcılık çalışmalarını kapsaması MİOY dersinin müzik eğitimi alanının temel dersi olduğunu tüm gerçekliği ile gözler önüne sermektedir (Bozkaya, 2000).

1. 1. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinin Uygulama Alanları

MİOY dersi kuramsal bilgilerin kazandırılması ve kazanılan kuramsal bilgilerin performansa dönüştürülmesi olmak üzere iki amaç içermektedir. Kuramsal bilgilerin kazandırılması öğretmen tarafından bilgilerin öğrenciye aktarılması ile gerçekleşen “sunuş yoluyla öğretim stratejisi”, kuramsal bilgilerin performansa dönüştürülme süreci ise öğrencinin aktif olup öğretmenin rehber konumunda bulunduğu “buluş yoluyla öğretim stratejisi” ile sağlanır. MİOY dersi adından da anlaşılacağı gibi “işitme”, “okuma” ve “yazma” olmak üzere üç temel uygulama alanından oluşur ve gösterilen performans bu uygulamalar doğrultusunda değerlendirilir.

1. 1. 1. Müziksel işitme. Er (2012) tek bir sesin yüksekliği, şiddeti, süresi ve rengi ile ilgili özelliklerinin kavranmasını; peş peşe duyulan seslerin ise birbirleriyle olan bağlantılarını algılama, tanıma ve çözümlenme becerisinin kazandırılmasını amaçlayan çalışmaları müziksel işitme eğitimi olarak tanımlamıştır.

Yukarıdaki tanımlamaya müziksel işitme eğitiminin boyutları yönünden “yatay işitme”, “dikey işitme”, “yatay - dikey işitme”; kapsam yönünden “ses işitme”, “ritim işitme”, “ezgi işitme” olarak farklı sınıf ve türlere ayrıldığı bilgisini eklemek müziksel işitme konusunun içeriğini daha belirgin bir hale getirecektir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009).

1. 1. 2. Müziksel okuma. Müziksel okuma uygulamaları ezgi okuma (solfej) ve ritmik (tartım) okuma olmak üzere iki alt uygulamadan oluşmaktadır.

Ritmik okuma dizeler üzerinde birbiri ardına dizilmiş çeşitli ritim kalıplarının kurallı bir biçimde birtakım heceler aracılığıyla dış ortama aktarılmasıdır. Ritmik okuma dizeler üzerinde yazılı olan bir melodinin seslerinin ve nota aralıklarının dikkate alınmayıp yalnızca nota değerlerinin gözetilip okunması olarak da uygulanmaktadır. Bu okuma çalışmaları birtakım

heceler aracılığıyla uygulanmasının yanında el çırpma, parmak şıklatma, çubuk gibi cisimlerle bir zemine vurma şeklinde de gerçekleştirilebilmektedir.

Ezgi okumanın tanımı, kapsamı ve özellikleri aşağıdaki cümleler ile ifade edilmiştir:

Solfej zihinde tonun, aralıkların hesaplaması pratiğidir. Düşüncede oluşan ve sesle ifade edilen solfej sırasında önce bir müzik eseri görülür, zihinde canlandırılır ve ardından sesli olarak okunur. Bu okuma eylemi nota ismi ya da vokal sesle olabilir. Zihinde ton ve aralıklar hesaplanırken bulunulan tonun adı, majör - minör oluşu; eğer minör ise çeşidi ve sansible'ı (yeden) düşünülür. Bu yöntemle solfej okuma çalışması sırasında, her sesin dizi içerisindeki görevi ve dizinin seslerinin birbirleriyle ilişkileri kullanılarak bir çeşit grafik çizilir. Solfej sadece nota adlarından ibaret değildir. Okunacak eserin ölçü sistemi, tartımsal güçlükleri, nüansları, tabiatı ve formu da göz önüne alınmalıdır. Tüm bu şartlar sağlandıktan sonra “düşünerek solfej okumaya” başlamak gerekir. Çünkü solfej, belli bir sistem içerisinde düşüncede oluşan ve sesle ifade edilen bir eylemdir (Özaltunoğlu, 2003, s. 2).

1. 1. 3. Müziksel yazma. MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından müziksel yazma eğitiminin tanımı ve kazanımları sade bir biçimde aşağıda olduğu gibi ifade edilmiştir:

Müziksel yazma (dikte yapma) ezgisel nitelikte yazılan parçaları, ölçü rakamına, ses sürelerine ve ses yüksekliklerine uygun olarak tonal - modal (makamsal) durumlar göz önünde bulundurularak yazma olarak tanımlanmaktadır. Müziksel yazma öğrenme alanı, tonal ve makamsal dikte yapmanın yanı sıra tartım yazma çalışmalarını da kapsayacak şekilde düşünülmüştür. Burada hedeflenen öğrencilerin tonal ve makamsal yapıda duydukları müzikleri algılayıp dizek (porte) üzerine aktarması, tartım yazma çalışmalarıyla da nota değerleri, tartım bilgisi, ölçü kavramı gibi konuları pekiştirerek ritim duygusunu geliştirmeleridir (MEB, 2009, s. 12).

1. 2. Müzik Öğretmeni Adayı İçin Geleneksel Türk Müziğinin Önemi

Ülkemizde müzik eğitimi anabilim dallarından mezun olan birçok öğretmen ve öğretmen adayı kendini Türk Müziği konusunda yetersiz hissetmekte, bilgi ve becerilerin sergilenmesinin gerekeceği zamanlarda kendi imkanları doğrultusunda yetersizliğini gidermeye çalışmaktadır. Özellikle ortaokul müzik dersi müfredatında ağırlıklı olarak yer alan Geleneksel Türk Müziği yazılı eserlerine ait usul, makam ve ayak gibi temel özellikleri biliniyor olsa da bu eserlerin icra edilmesi ya da öğrencilere ses ve enstrüman aracılığıyla icra ettirilmesi sırasında birtakım aksaklıklar yaşanabilmektedir. Ayrıca sınıf ortamının yanı sıra ulusal bayramlar gibi ders haricinde yapılan gösteri ve etkinlikler için Geleneksel Türk Müziği eserlerinin kullanılması yönünde müzik toplulukları oluşturulup bu toplulukların eğitilme ve idare edilme aşamasında da bir takım sorunlar ve aksaklıklar yaşandığı görülebilmektedir.

Kaçar 2007 yılında yayımlanan bir çalışmasında elli yıldan uzun bir süre batı müziği eğitimi ile yetiştirilen müzik öğretmeni adayları için eğitim programlarında yok denebilecek kadar az olan geleneksel müzik türleri ve geleneksel çalgıların kullanılmasının görev yaptıkları kurumlarda, sosyal etkinliklerde, özel günler ve resmi bayramlarda zorunluluk arz ettiğini; mezun olduktan sonra yurdun dört bir yanına dağılan müzik öğretmenlerinden Geleneksel Türk Müziğine yönelik faaliyetlerde bulunmalarının istenmesinin müzik öğretmenlerini ülkede en fazla geleneksel müziklerin tercih edilmesi gerçeği ile karşı karşıya bıraktığını söylemiştir. Anadolu'da müzik deyince akla ilk gelenin türkü, şarkı, zeybek, uzun hava; çalgılardan bağlama, ud, kanun olması müzik öğretmenlerinin bu alanları da bilmesi gerektiğini, eğitimini almadıkları ve bu yüzden de yeterli donanıma sahip olmayan ancak öz kültürlerine ait bir müzik olması nedeniyle kulak dolgunluğu olan müzik öğretmenlerinin kendi gayretleriyle daha sonradan geleneksel müzikleri ve çalgıları öğrenmek durumunda kaldığını belirterek önemli bir soruna dikkat çekmiştir.

Yener 1999 yılında yayımladığı bir bildiriye sözü edilen bu sorun ve aksaklıklara yönelik olarak Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi bünyesinde 1988’de kurulan müzik öğretmenliği bölümünün 10 yıl boyunca uygulanan programını örnek göstererek müzik öğretmeni adaylarının ilk dört dönemlik "Temel Pişano" eğitiminin yanında zorunlu olarak ilk dört dönemlik "Temel Bağlama" eğitimini de alarak bir Türk Müziği enstrümanını çalmayı öğrenerek mezun olduklarını belirtmiştir. Ayrıca “Türk Halk ve Türk Sanat Müziği”, “Türk Halk ve Sanat Müziği Koro/Repertuvar”, “Türk Müziği Çok Seslendirme” gibi müzik öğretmeni adaylarının Türk Müziği yönünden donanımlı ve çok yönlü olmasını sağlayan derslerin olduğunu, ancak Yükseköğretim Kurulu’nun uygulamaya soktuğu zorunlu ortak program ile 10 yıl boyunca uygulanan mevcut programa son verildiğini, böyle bir değişiklik yapılırken benzer müzik programlarının uygulama deneyimlerinden yararlanılmadığını, uzman eğitimcilerin görüşlerinin alınmadığını ve bir neden-sonuç çalışması yapılmadığını ifade etmiştir.

16.08.1997 tarihli 4306 sayılı kanunun yürürlüğe girmesiyle 1997 – 1998 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan *sekiz yıllık zorunlu ilköğretim düzeyindeki sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni ihtiyacının karşılanması* amacıyla 1998 – 1999 akademik yılında uygulamaya sokulan YÖK Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları incelendiğinde Türk Müziği uygulamalarını içeren ders sayısının müzik öğretmeni adaylarının ihtiyacını karşılamada yeterli olmadığı görülmektedir.

<http://yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RM E+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI+MART+98.pdf/c1ae340c-6072-470c-be0c-bb23f22b87c0>

Tablo 1. 2. 1.

1998 - 1999 Akademik Yılından İtibaren Uygulamaya Giren YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Alan Dersleri

I. YARIYIL				II. YARIYIL			
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K
Piyano I	2	0	2	Piyano II	2	0	2
Bireysel Çalgı Eğitimi I	1	0	1	Bireysel Çalgı Eğitimi II	1	0	1
Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I	4	2	5	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi II	4	2	5
Okul Çalgıları I	2	0	2	Okul Çalgıları II	2	0	2
Bireysel Ses Eğitimi I	2	0	2	Bireysel Ses Eğitimi II	2	0	2

III. YARIYIL				IV. YARIYIL			
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K
Piyano III	2	0	2	Piyano IV	2	0	2
Bireysel Çalgı Eğitimi III	1	0	1	Bireysel Çalgı Eğitimi IV	1	0	1
Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi III	4	2	5	Toplu Ses Eğitimi II	1	2	2
Okul Çalgıları III	2	0	2	Müzik Tarihi	2	0	2
Toplu Ses Eğitimi I	1	2	2	Okula Bandosu	2	0	2
				Elektronik Org Eğitimi	2	0	2

V. YARIYIL				VI. YARIYIL			
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K
Piyano V	2	0	2	Piyano VI	2	0	2
Bireysel Çalgı Eğitimi V	1	0	1	Bireysel Çalgı Eğitimi VI	1	0	1
Koro I	1	2	2	Koro II	1	2	2
Orkestra / Oda Müziği I	2	2	3	Orkestra / Oda Müziği II	2	2	3
Türk Halk Müziği	2	0	2	Türk Sanat Müziği	2	0	2
Eşlik (Korepetisyon)	1	0	1				
Güncel / Popüler Müzik	2	0	2				
Müzik Kültürü	3	0	3				

VII. YARIYIL				VIII. YARIYIL			
DERSİN ADI	T	U	K	DERSİN ADI	T	U	K
Bireysel Çalgı Eğitimi VII	1	0	1	Bireysel Çalgı Eğitimi VIII	1	0	1
Koro III	1	2	2	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3
Orkestra / Oda Müziği III	2	2	3	Koro ve Yönetimi	1	2	2
Oyun, Dans ve Müzik	2	0	2	Orkestra/Oda Müz. ve Yöntm	1	2	2

T: Haftalık Teorik Ders Saati,

U: Haftalık Uygulama Ders Saati,

K: Dersin Kredisi

Tablo 1. 2. 1.'de Türk Müziği teori ve uygulamalarına ilk üç yarıyıl içerisinde gerçekleştirilen 5 kredilik **Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi**, birer yarıyıl içerisinde gerçekleştirilen 2 kredilik **Müzik Tarihi** ve 3 kredilik **Müzik Kültürü**, birer yarıyıl içerisinde gerçekleştirilen 2 kredilik **Türk Halk Müziği** ve **Türk Sanat Müziği** ile üç yarıyıl içerisinde gerçekleştirilen 3 kredilik **Orkestra / Oda Müziği** dersleri kapsamında yer verildiği görülmektedir.

1998 yılında uygulanan program değişikliğinin, öğretmen adaylarının lisans eğitimi içerisinde Türk Müziği konusunda bilgi ve deneyim kazandığı derslerin azalmasıyla olumsuz sonuçlar yaratabileceğini belirten Yener'in ifadeleri aşağıdaki ifadeler ile birlikte daha anlamlı bir duruma gelmekte ve güçlenmektedir:

Müzik öğretmenliği lisans programında kapsanan derslere baktığımızda, alan bilgisini, genel kültürü ve formasyon eğitimlerini kapsayan derslerin yanında özellikle 3. Sınıfta ilk dönem iki kredilik teorik, Türk Halk Müziği ve ikinci dönem için 2 kredilik teorik Türk Sanat Müziği derslerinin programdaki ağırlıkları bakımından dikkat çekici olduğudur. Buradaki tipik nokta, program geliştirmenin toplumsal, felsefik ve kültürel temelleri ile Türk toplumu, bu toplumun halen oluşturulmamış müzik felsefesi ve bu toplumun kültürel temellerini, müzik kültürü bağlamında yansıtmaya dönük bir müzik öğretmeni anlayışının, bu programda sadece birer dönem halinde teorik olarak kapsanan Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği dersleriyle, göz ardı edilmeye çok müsait bir görünüm sergilediği noktasıdır (Aksu, 2005, s. 14).

İstanbulu ve Vural'ın (2012) İç Anadolu Bölgesi'nde bulunan Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetiştikleri coğrafi koşullara göre dinlemeyi sevdiği müzik türlerini araştırmaları sonucu bu öğrencilerin en fazla THM ve TSM dinlemeyi sevdiği ortaya çıkmıştır. Tablo 1. 2. 2.'de örnek olarak 9. Sınıf öğrencilerinin dinlemeyi sevdiği müzik türleri gösterilmiştir:

Tablo 1. 2. 2.

9. Sınıf Öğrencilerinin Dinlemeyi Sevdiği Müzik Türünü Gösteren Frekans ve Yüzde Dağılımı

Müzik Türü	Kentsel		Kırsal	
	f	%	f	%
Türk Halk/Sanat Müziği	18	28	19	59
Pop Müzik	15	24	10	31
Rap/Rock Müzik	12	19	-	-
Arabesk/Fantezi	7	11	1	3
Klasik Müzik	11	18	2	7
Toplam tercih sayısı	63	100	32	100

Bireyin hayata gözlerini açtığı andan itibaren hayat görüşü, tutumları, değer yargıları, sosyal ve kültürel aktivite gibi özelliklerinin aile ve çevre tarafından şekillendiği kabul edilirse öğrencilerin ailelerinin ve buna bağlı olarak bölge halkının da en fazla THM ve TSM dinlemeyi tercih ettiği sonucuna ulaşılabacaktır. Mezun olan bir öğretmen adayının göreve başladığı bölgelerin sıklıkla geleneksel müziklerin tercih edildiği İç Anadolu ve doğu bölgeleri olduğu göz önünde bulundurulduğunda bir müzik öğretmenin kültürümüz olan geleneksel müziklerimizi yaymak, yaşatmak ve unutturmamasının yanında toplumun müzik beğenisine uyum sağlamak adına da Türk Müziği bilgi ve becerilerinin yeterli düzeyde olmasının önemi anlaşılacaktır.

Bir müzik öğretmeni müzik alanının nitelikleri, yasaları, kuralları, incelikleri ve müziğin tarihsel gelişimi hakkında en temel bilgilerle donanmalıdır. Müziğin yaşadığı toplum ve diğer kültür çevrelerindeki şekillenmesini ve görevlerini bilmeli, müzik dersinin kültürün gelecek nesillere aktarılması için önemli roller oynadığının bilincine varmalı ve bu sorumluluğu taşımayı kendine vazife edinmelidir (Kalyoncu, 2004).

1. 3. Müziksel İşitme Okuma ve Yazma, Geleneksel Türk Müziği ve Solfej

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğretmen adayına lisans eğitiminde Türk Müziği bilgi ve becerilerinin kazandırılması amaçlanan birtakım dersler mevcuttur. “Eğitim Fakültelerini Geliştirme Komisyonu” tarafından şekillendirilmeye başlayan ve 21 Temmuz 2006 tarihinde ilk onayı alıp 2 Şubat 2007 tarihinde son şekli YÖK Genel Kurulu tarafından onaylanan ve 2006 – 2007 akademik yılından itibaren uygulamaya giren YÖK Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları içerisinde yer alan Müzik Öğretmenliği Lisans Programının bazı üniversiteler tarafından kendi ihtiyaçları doğrultusunda farklı şekillerde uygulandığı bilinmektedir. Örneğin “Armoni – Kontrpuan – Eşlik” dersinin eğitimine bazı bölümlerde III. Yarıyıl, bazı bölümlerde I. Yarıyılıda başlanmaktadır. Bazı bölümlerde “Okul Çalgıları” dersi kapsamında önce bağlama sonra gitar; bazı bölümlerde ise önce gitar sonra bağlama eğitimi verilmektedir. Bu uygulamaların programın özyapısında değişiklik uğratmadığı varsayılarak müzik öğretmenliği lisans programında bireysel çalgısı Geleneksel Türk Müziği çalgı grubundan olmayan öğrencilere Geleneksel Türk Müziği’ne ilişkin bilgi ve becerilerin aktarılması amaçlanan dersler incelenerek Tablo 1. 3. 1.’de belirtilmiştir.

(http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-4d2e-bbf8-cf80f6d0e209)

Tablo 1. 3. 1.

2006 – 2007 Akademik Yılından İtibaren Uygulamaya Giren YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Bilgi ve Becerilerin Aktarılması Amaçlanan Dersler

DÖNEM	DERS	T	U	K
I	Müziksel İşitme Okuma Yazma I	2	2	3
	Okul Çalgıları I (Gitar – Bağlama – Blokflüt)	0	2	1
II	Müziksel İşitme Okuma Yazma II	2	2	3
	Okul Çalgıları II (Gitar – Bağlama – Blokflüt)	0	2	1

III	Müziksel İşitme Okuma Yazma III	2	2	3
	Geleneksel Türk Halk Müziği	2	0	2
	Okul Çalgıları (Gitar – Bağlama – Blokflüt) III	0	2	1
	Türk Müzik Tarihi	2	0	2
IV	Müziksel İşitme Okuma Yazma IV	2	2	3
	Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması	0	2	1
V	Müziksel İşitme Okuma Yazma V	2	0	2
	Orkestra / Oda Müziği I	1	2	2
	Geleneksel Türk Sanat Müziği	2	0	2
VI	Müziksel İşitme Okuma Yazma VI	2	0	2
	Orkestra / Oda Müziği II	1	2	2
	Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması	0	2	1
VII	Orkestra / Oda Müziği III	1	2	2
	Türk Müziği Çokseslendirme	0	2	1
VIII	Orkestra / Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2

Belirtilen dersler arasında 8 yarıyıl içerisinde en fazla yer alan, haftalık ders programı içerisinde kuramsal ve uygulamalı eğitim kapsamında en fazla ders saatine sahip olan ve en fazla kredi yükünü içeren MİOY dersinin öğretmen adayına kazandırılacak bilgi ve beceriler konusunda çok önemli bir rol oynadığı açık bir şekilde görülmektedir.

MİOY dersinin batı müziği ağırlıklı olarak işlendiğini söyleyen Çelebi (2013) eğitimin çeşitlendirilmesi ve öğrenciye katkı sağlaması için MİOY dersi içerisinde kendi öz müziğimiz olan THM ezgilerine daha fazla yer verilmesinin olumlu yönde yarar sağlayabileceğini; doğumdan itibaren çevreden duyup özümlediğimiz halk ezgilerimizin daha akılda kalıcı olacağını ve eğitim sürecinde daha işlevsel bir rol oynayacağını düşünmektedir.

Geleneksel Türk Müziği ezgilerinin gerek MİOY derslerinde gerek diğer alan derslerinde yeterli bir şekilde kullanılması öğrenciye hem mesleki hem de kültürel anlamda önemli bir katkı sağlayacaktır. Ancak ülkemizde özellikle güzel sanatlar liseleri olmak üzere birçok kurumun ağırlıklı olarak batı müziği eğitimi vermesi nedeniyle birçok öğrenci Türk Müziği alanındaki uygulamaları yeterli düzeyde gerçekleştirememekte, bir üst kurum veya başka bir kuruma geçiş yaptığında kısıtlı bilgi ve becerileriyle müfredata ve çevreye uyum sağlamada zorlanabilmektedir. Mevcut bilgilerin üzerine yeni bilgilerin kurulması zaman alabilmekte,

kurulan bu bilgi ve becerilerin de öğretmenlik mesleğine adım atma sürecinde pratik bir işleyişe dönüşmesi güç olabilmektedir.

Yapılan bir araştırma kapsamında Türk Müziği Konservatuarlarında görev yapan eğitimciler güzel sanatlar liselerindeki Türk Müziği derslerinin yetersizliğinden dolayı bu liselerden gelen öğrencilerin batı müziği solfeji konusunda yeterli ve başarılı olduklarını ancak Türk Müziği solfeji konusunda yetersiz ve başarısız olduklarını ifade etmiştir (Yıldız & Türkmen, 2012; akt: Yıldız, 2013).

Bir makamı en iyi şekilde yansıtan materyaller şüphesiz peşrevler ve saz semaileridir. Her makam geçildikten sonra o makamda yazılmış peşrev ve saz semailerini solfej metoduna eklenmelidir. Bunun dışında sözlü Türk Müziği eserlerinden hatta, türkülerimizden de seçilmiş tipik örnekler alınarak nota okuma ve makam bilgisinin geliştirilmesi sağlanmalıdır (Kılıçarslan, 1995, s. 57).

Türkü, şarkı, peşrev, saz semaisi, medhal gibi bazı sözsel ve çalgısal Türk Müziği eserleri sağlıklı bir insanın sahip olduğu ses alanı ile karşılaştırıldığında çok pes veya çok tiz bölgelerde seyredebilmekte ve iki oktav civarındaki ses alanına dağıldığı için icra edilebilme eylemini zorlaştırabilmektedir. Böyle durumlarda eserin karar sesinin bireye ya da topluluğa uygun olabilecek başka bir sese aktarılıp (göçürülüp) daha kolay icra edilmesi sağlanabilmektedir. Bu aktarım sonucunda eserin solfejinin yapılmasında iki yol izlenir (Özaltunoğlu, 2003):

- Aralıkların korunup nota isimlerinin aktarımdan önceki gibi ifade edildiği **hareketli do metodu** (bkz. Şekil 1. 3. 1.),
- Aktarılan seslerin kendine ait isimleri ile okunduğu **sabit do metodu** (bkz. Şekil 1. 3. 2.).

Şekil 1. 3. 1.

*Hareketli Do Solfej Metodu Örneği **

AL MENDİLİ

YÖRE: ANTAKYA - ŞENKÖY

re re si do do si re re si do si re re si do si si si la la la

re re si do do si re re si do si re re si do si si si la la la

(Türkiye Radyo Televizyon Kurumu [TRT] Müzik Dairesi Başkanlığı, THM Rep. No. 475)

Yukarıdaki örnek eserde üst dizekteki seslerin icra edilmesi zor olacağı için ezgi, aralıkları korunarak alt dizekte görülen seslere aktarılmış ve nota isimlerinin okunması konusunda hiçbir değişiklik yapılmayarak üst dizekteki nota isimlerinin okunmasına devam edilmiştir.

Müzik eğitiminde solfeji yapılacak olan bir eserin ilk defa başka bir ses alanına aktarıldığı durumlarda genellikle “hareketli do metodu” kullanılır. Çünkü dizek üzerindeki notaların daha önce bir çalışma yapılmadan farklı adlarla okunabilmesi alışkanlığını kazanmak ve bunu pratik bir duruma getirmek ayrı çalışma isteyen bir süreç gerektirmektedir.

Geleneksel Türk Müziği’nde her makam ve ayağın kendine has bir dizisi, karar sesi, donanımına aldığı değiştirici işaretler gibi öğeleri bulunmakta ve bu eserlerde batı müziği ritimsel öğelerine ek olarak birçok aksak ritim örneğine de rastlanmaktadır. Batı müziği solfej öğretim yöntemlerinden biri olan “hareket edebilir do” solfej öğretim metodu ile Geleneksel Türk Müziği solfej çalışmalarının birbirine benzeyen bir yönü vardır. Bu duruma göre bir Geleneksel Türk Müziği eserinin solfeji yapılırken hareket edebilir do metodundaki gibi, söylenen nota ismi ile nota ismine ait frekans farklılık göstermektedir. Hareket Edebilir do

* Eserin orijinal yazımı ve tamamı için bkz. Ek-3.

metodunda sadece “do majör” ve “la minör” üzerinden çalışılırken Geleneksel Türk Sanat Müziği solfej çalışmalarında her makamın karar sesi, dizisi ve donanımındaki değiştirici işaretleri istikametinde çalışmalar yapılır (Sağer & Gürpınar & Zahal, 2013).

Şekil 1. 3. 2.

Sabit Do Solfej Metodu Örneği

AL MENDİLİ

YÖRE: ANTAKYA - ŞENKÖY

re re si do do si re re si do si re re si do si si si la la la

la la fa sol sol fa la la fa sol fa la la fa sol fa fa fa mi mi mi

MİOY dersinde dikte yazdırmak, ses, aralık, akor sormak ve solfeje eşlik etmek amacıyla kullanım rahatlığı, ses alanının genişliği, ifade etme gücü, öğrenciyle rahat bir şekilde göz teması sağlanabilmesi bakımından dünyanın birçok yerinde en fazla piyanonun tercih edildiği bilinmektedir. Ancak Geleneksel Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesi konusunda sıklıkla eleştirilen piyanonun tampere bir enstrüman olması ve bir tam sesi yalnızca iki yarım aralığa bölebilmesi nedeniyle halk ezgilerimizi yeterli bir şekilde ifade edemediği düşünölmektedir.

Tufan 2004 yılında yazmış olduğu bir makalede piyanonun geleneksel makamlarımızı orijinal yapılarıyla seslendirmeye uygun olmadığını, piyanonun yapısına uygun eserlerin bestelenmesiyle geleneksel müziklerimizin daha iyi anlaşılacağını ve bu alandaki piyano eğitiminin gelişerek geleneksel müziklerimizin uluslararası boyutta tanınmasının sağlanacağını ifade etmiştir.

1. 4. Problem

Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinde uygulanan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitiminin durumu nedir?

1. 4. 1. Alt problemler.

- Üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriği YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içerisine uygun bir biçimde hazırlanmış mıdır?
- MİOY dersi içerisinde uygulanan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimi YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde gerçekleştirilmekte midir?
- Öğretim elemanlarının MİOY dersi içerisinde uyguladığı Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik belirlediği ölçütler ve izlediği yol nedir?

1. 5. Amaç

Bu araştırma ile belirlenen alt problemlere aranan cevaplar doğrultusunda Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersinde uygulanan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik mevcut durumun ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır.

1. 6. Önem

Bu araştırma ile Türkiye'nin farklı üniversitelerinde yürütülmekte olan MİOY dersi içerisinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik farklılıkların ortaya çıkarılarak "solfej eğitimi" alanında yeni bir fikir oluşturulacağı ve bu araştırmanın solfej eğitimi konusunda yapılacak çalışmalara ve araştırmalara ışık tutup kaynak oluşturulabileceği düşünülmektedir.

1. 7. Varsayımlar

Bu araştırmada;

- Kullanılan veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu,
- Resmi kurumlardan elde edilen programların güncel bilgileri yansıttığı,
- Anket formunda cevaplanan maddelerin doğru olduğu,
- Seçilen rneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1. 8. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin müzik eğitimi anabilim dallarında yürütülmekte olan MİOY dersi,
- MİOY dersini yürüten ğretim elemanları,
- “MİOY dersi içerisinde” gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları ile sınırlıdır.

1. 9. İlgili Tanımlar

Akor: En az üç farklı sesin eř zamanlı tınlamasıyla oluşan ses topluluğu.

Aksak*: Geleneksel Türk Müziğinde kullanılan 5, 7 ve 9 zamanlı l birimleri.

Aralık: Art arda ya da aynı anda tınlayan iki ses arasındaki mesafe.

Armoni: Seslerin bir arada işlenmesiyle oluşturulan kurallı ses toplulukları.

Ayak: THM ezgilerinin dizi ve seyir özelliklerini içeren yapısal zellik.

Değiştirici İşaret: nne getirildiği notanın frekansını değiştiren simgeler.

* Belirtilen kavram esasen 9 zamanlı bir ‘usul’ çeşidini nitelemekte olup ilgili tanımlama için de yaygın olarak kullanılmaktadır.

Dikte: Bir ses kaynağından algılanan melodi ve ritim kalıplarının yazıya geçirilmesi.

Dizek (Porte): Birbirine paralel 5 çizgi ve 4 aralıktan oluşan, notaların yazıldığı alan.

Dizi (Gam): Bir sesten başlanan ve başlanan sesin oktavında sona eren dizilim.

Donanım: Ton, makam ve ayağı belirtmek için dizek başlarında kullanılan değiştirici

Kadans: Bir melodinin durak noktalarını hissettiren düzen, kalış.

Karar (Durak) Ses: Bir melodinin bitiş notası.

Kontrpuan: En az iki farklı melodinin uyumlu olacak şekilde bir arada seslendirilmesi.

Makam: TSM ezgilerinin dizi ve seyir özelliklerini içeren yapısal özellik.

Medhal: TSM'de saz toplulukları için bestelenen küçük bir çalgı müziği formu.

Oktav: Sesin bir 8li yukarıdan (ince) veya bir 8li aşağıdan (kalın) tınlaması.

Ölçü Sayısı: Bir melodinin ritimsel özelliklerinin ifade eden, dizek başında gösterilen

sayılar ($\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$).

Peşrev: TSM'de büyük usullerle bestelenen en büyük yapıya sahip çalgı müziği formu.

Saz Semaisi: TSM'de aksak semai usulü ile (10/8'lik) bestelenen bir çalgı müziği formu.

Solfej: Bir melodinin nota isimlerinin okunarak seslendirilmesi.

Tampere: 12 eşit aralığa bölünmüş olan bir oktavlık ses dizisi, batı müziği ses sistemi.

Ton (Tonalite): Bir ezginin majör – minör ayrımını yapan kavram.

Usul: TSM ezgilerinin ölçü ve ritim özelliklerini içeren kavram.

Yeden (Sensible): Eseri karar sese götürmek üzere kullanılan hazırlayıcı ses.

1. 10. İlgili Araştırmalar

Ali Orhan DÖNMEZ (2015) “Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzik Eğitimi Alanında Müziksel İşitme – Okuma Eğitiminde Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Çalışma” adlı yüksek lisans tezinde TRT THM Repertuarından seçtiği türkülerini metodolojik olarak kolaydan zora ve basitten karmaşığa ilkesiyle değerlendirerek ritim/tartım ve aralık yapıları bakımından inceleyip analiz etmiştir. Çalışma sonucunda halk müziği ezgilerinin müzik eğitimi alanında, müziksel işitme-okuma eğitimi kapsamında kullanılabilir olduğunu ve yapılacak olan böyle bir müzik eğitiminin ulusal kültürümüze ve müziğimize önemli bir katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Turan SAĞER, Engin GÜRPINAR ve Onur ZAHAL (2013) “Hareketli Do Solfej Metodu ile Geleneksel Türk Sanat Müziği Solfej Çalışmaları Arasındaki İlişkilerin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi” adlı makalede hareketli do solfej öğretim metodunun bütün tonal yapılardaki do majör ve la minör dizilerinin seslerinin kullanılarak yapılan bir solfej yöntemi olduğunu ancak Geleneksel Türk Sanat Müziği solfej uygulamalarında sistematik bir öğretim metodu olmadığını belirtmişlerdir. Bu uygulamaların birçoğunda nota isimlerinin aynı olduğu halde frekansların farklılık gösterdiğini, bu bakımdan hareketli do solfej metodu ile Geleneksel Türk Sanat Müziği solfej çalışmaları arasında yöntem benzerliği bulunduğunu ifade edip bu ilişkiyi çeşitli yönleriyle ortaya koymuşlardır.

Filiz YILDIZ (2013) “Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerindeki Makamsal Dizilerin Öğretiminde Sefai Acay Yaklaşımının Kullanılabilirliği” adlı yüksek lisans tezinde makamsal solfej eğitimine de yönelik durum saptaması yapmıştır. Öncelikli olarak tercih edilen makamlar ve bu makamların sıralanması, makamsal dizilerin piyanoda tercih edilen karar sesleri, öğrencilerin solfej çalışmalarında kendilerini başarılı bulma durumu gibi

konuları araştıran Yıldız öğrencilerden alınan dönütlere göre ACAY Yaklaşımının kullanılabilir bir öğretim yaklaşımı olduğu sonucuna varmıştır.

Murat ÇELEBİ (2013) “Askeri Bando Okullarında Türk Halk Müziği Ezgilerinden Oluşturulan Solfej ve Dikte Uygulamalarının Müziksel Algılama ve İşitmeye Katkı Durumu” adlı yüksek lisans tezinde MİOY dersi içerik uygulamalarında THM ezgilerinden oluşturulan solfej ve dikte çalışmalarına yer verilmesinin öğrencilerin MİOY gelişimlerine pozitif katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Alper ER (2012) “Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Müzik Bölümlerinde Okutulmakta Olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerindeki Türk Müziğine Dayalı Etkinliklere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde MİOY derslerinde solfej eğitimi de dahil olmak üzere Türk Müziği uygulamalarına yeterince yer verilmediği; basılı-görsel kaynaklar ile kullanılan enstrümanlar ve ses sistemi bakımından okullar arası bir birlikteliğin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Burak ÖZTÜRK (2011) “Müziksel İşitme-Okuma ve Yazma (MİOY) Derslerinde Makamsal Uygulamalara İlişkin Durum Saptamasına Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde MİOY dersleri solfej eğitimi uygulamalarında daha çok “hüseyini”, “kürdi” ve “hicaz” makamlarına yer verildiğini, hem geleneksel çalgıların hem de piyanonun kullanıldığını belirtmiştir. Bu uygulamaların hem Geleneksel Türk Müziği sisteminde hem de tampere sistemde ayrı ayrı işlendiği söyleyen Öztürk, öğretim elemanlarının %41,65’inin makamsal okuma-yazma uygulamalarının tampere sistemde verilmesinin makamların özelliğini etkilediği, %33,32’sinin ise etkilemediği görüşünde oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Çağrı BAŞBUĞ (2009) “Geleneksel Türk Halk Müziğinde Ritim Kalıplarının Görülme Sıklığı ile Nota Okuma Hataları Arasındaki İlişki” adlı yüksek lisans tezinde TRT THM Repertuvarında bulunan 4/4’lük ölçü anahtarına sahip 510 adet türküde görülen ritim

kalıplarını görülme sıklıklarına göre incelemiş ve incelenen kalıpları görülme sıklığı çok olandan az olana doğru sıralamıştır. 510 türkü içinden rastgele seçilen 4 adet türkünün Geleneksel Türk Halk Müziği dersi alan öğrencilere okutulması sonucunda hata oranının görülme sıklığının çok olan ritim kalıplarında düşük, görülme sıklığı az olan ritim kalıplarında ise yüksek olduğunu saptamıştır. Geleneksel Türk Halk Müziği eğitimine, içinde görülme sıklığı çok olan ritim kalıplarına sahip türkülerden başlanmasının doğru olacağını ve seviye ilerledikçe görülme sıklığı az olan türkülerde geçilmesinin daha uygun olacağını belirtmiştir.

Çağhan ADAR (2008) “Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Tutumlarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej Dersi ile ilgili uygulama ve fikirlerin tespit edilmesine yönelik birtakım sorular oluşturup eğitimcilerden ve öğrencilerden bu sorular için cevaplar almıştır. Araştırmada eğitimci ve öğrencilerin dersin işlenişine yönelik önemli tespitlerde bulduklarını belirtip, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfej dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu ve derse değer verdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Adnan KILIÇARSLAN (1995) “Geleneksel Türk Müziğinde Solfej Eğitimi” adlı yüksek lisans tezinde Osmanlı İmparatorluğu döneminden günümüze kadar Türk Müziği eğitiminin gelişimi ve bu alanda yazılmış solfej metotlarını incelemiştir. Solfejin anlamı ve tarihsel gelişimi, notanın ilk kullanılışı ve Türklerdeki nota yazılarının tarihsel gelişimi, Osmanlı İmparatorluğu’ndan günümüze kadar kurulan müzik yayınevleri, Osmanlı İmparatorluğu’nun kuruluş döneminde ve 20. yüzyılda Türk Müziği eğitimi yapan kuruluşlar, Türk Müziği’nin öğretilme metotları, günümüzdeki Türk Müziği solfej metotları, Türk Müziği solfej eğitiminin uygulanması ve Türk Müziği solfej egzersizleri gibi konular üzerinde duran Kılıçarslan Türk Müziği solfej eğitimi alanındaki çalışmaların yetersiz olduğunu ve bu alanda yeni solfej metotlarının yazılması gerektiğini belirtmiştir.

2. Bölüm

Yöntem

2. 1. Araştırma Modeli

Bu araştırma genel tarama modeli aracılığı ile gerçekleştirilmiş betimsel bir çalışmadır. Genel Tarama modeli çok sayıda elemandan oluşan bir evren hakkında genel bir yargıya ulaşma amacı ile evren veya evren içerisinde seçilen bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde gerçekleştirilen tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009).

2. 2. Araştırma Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini Türkiye'deki eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümlerine bağlı müzik eğitimi anabilim dallarında MİOY dersini yürüten öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise Dokuz Eylül Üniversitesi (1), Erzincan Üniversitesi (2), Gaziosmanpaşa Üniversitesi (2), İnönü Üniversitesi (1), Karadeniz Teknik Üniversitesi (1), Marmara Üniversitesi (1), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (1), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (2), Necmettin Erbakan Üniversitesi (1), Pamukkale Üniversitesi (1) ve Uludağ Üniversitesi (1)'ne bağlı müzik eğitimi anabilim dalında MİOY dersini yürüten 14 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

2. 3. Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmesi

Bu çalışmada verilerin toplanması için doküman incelemesi ve anket formu kullanılmıştır.

2. 3. 1. Doküman incelemesi. YÖK'ün resmi internet adresinde yer alan "Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı" ve müzik öğretmeni yetiştirmekte olan 26

üniversitenin resmi internet adresinde yer alan “bilgi paketi ve ders kataloğu” elektronik ortamda incelenmek üzere temin edilmiştir.

2. 3. 2. Anket formu.* MİOY dersini yürüten öğretim elemanlarına yönelik hazırlanan anket formu araştırma konusu ile ilgili çalışmaları bulunan ve bu konuda uzman olan iki öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve alınan dönütler sonucunda yeniden düzenlenmesi öngörülen alanlarda gerekli değişiklikler yapılarak Ek-1’de görülebilecek mevcut duruma getirilmiştir. 26 maddeden oluşan ve kişisel bilgi olarak yalnızca görev yapılmakta olan üniversite bilgisi istenen anket formunun ilk bölümü süreç ve zaman ile ilgili unsurları, ikinci bölümü kullanılan gereç ve materyal ile ilgili unsurları, üçüncü bölümü solfej uygulamalarının gerçekleştirilme aşamasını, dördüncü bölümü ise uygulama dışı konuları içermektedir.

2. 4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan MİOY ders içeriği ve üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloglarında yer alan MİOY ders içeriği incelenerek araştırma konusu ile ilgili veriler tablo üzerinde belirtilmiştir. Bu işlemten sonra solfej uygulamalarının gerçekleştirildiği dönemler ve konular doğrultusunda üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloglarında yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanma durumu tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan anket formu MİOY dersini yürüten öğretim elemanlarına e-posta aracılığıyla yönlendirilmiş ve aynı araç üzerinde geri dönüş alınmıştır. Anket uygulamasından elde edilen veriler frekans (f) ve yüzde (%) dağılımlarını içeren tablolar oluşturularak temel istatistik yöntemiyle çözümlenmiştir.

* Anket Formu için bkz. Ek-1.

3. Bölüm

Bulgular

3. 1. Program ve Ders İçeriği Taraması Sonucunda Elde Edilen Bulgular

MİOY dersi içerisinde uygulanan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik bilgi toplamak için YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı ve üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş, elde edilen bulgular iki ayrı başlık altında toplanarak karşılaştırılmıştır.

3. 1. 1. YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının taranması sonucunda elde edilen bulgular. YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan MİOY ders içeriği incelenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 3. 1. 1. 1.'de belirtilmiştir.

http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-4d2e-bbf8-cf80f6d0e209

Tablo 3. 1. 1. 1.

YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY Ders İçeriği

Müziksel İşitme Okuma Yazma I

Sesin fiziksel özelliklerine ilişkin temel bilgiler, müzik dilinin öğeleri (ritim, ezgi, hız, gürlük, ölçü, dizi, tonalite, biçim, tür, örgü, doku, anlatım – yorum – stil) yatay ve dikey aralıklar, ikişerli ölçülerde bir bemollü ve bir diyezli tonlarda birlik, ikilik, dördlük, sekizlik, onaltılık sürelerde tek sesli ve düzeye uygun iki sesli ezgi okuma, yazma ve yaratma.

Müziksel İşitme Okuma Yazma II

İkişerli ve üçerli ölçülerde iki diyez – iki bemollü majör – minör tonlarda, pentatonik dizilerde, tampere hüseyini ve karcıgar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun

okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları, tonal üç sesli akorların kök ve çevrimleriyle okuma, yazma ve çözümlene uygulamaları.

Müziksel İşitme Okuma Yazma III

İkişerli, üçerli ve aksak ölçülerde üç diyez – üç bemollü tonlar ile tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları, alterasyon, dominant yedilisi akoru temel ve çevrimleri, çözümleri ve uygulamalı çalışmalar.

Müziksel İşitme Okuma Yazma IV

Tüm ölçülerde, dört ve beş diyez – bemollü tonlar ile tampere hicaz, zırgüleli hicaz, nikriz makamlarında, tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları, dominant yedili akoru ve diğer dört sesli akorlara ilişkin uygulamaları, süs notaları, modülasyon bilgisi.

Müziksel İşitme Okuma Yazma V

Tüm ölçülerde ve tüm majör – minör tonlar ile tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki – üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları; üç sesli, dört sesli, bes sesli (dominant dokuzlu) tonal akorlarla uygulamalar; Orta Çağ modları ile uygulamalar.

Müziksel İşitme Okuma Yazma VI

Caz müziği dizileri, 20. yüzyıl müziği ve atonalite bilgisi ve düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene, yaratma uygulamaları; popüler müzikte ve caz müziğinde kullanılan akor şifreleri ile uygulamaları, müziksel işitme okuma öğretim yöntem ve tekniklerini kapsar.

Tablo 3. 1. 1. 1.'de ilk altı yarıyılıda gerçekleştirilmekte olan MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine MİOY II, MİOY III, MİOY IV ve MİOY V kapsamında yer verildiği görülmektedir. Programda MİOY II içerisinde hüseyini ve karcıgar, MİOY III içerisinde rast, nihavent ve kürdi, MİOY IV içerisinde hicaz, zirgüleli hicaz ve nikriz, MİOY V içerisinde ise segah, hüzzam ve saba makamlarının düzeye uygun bir şekilde tek sesli, iki sesli ve üç sesli olarak tampere sistem üzerinde uygulanması belirtilmiş, ancak MİOY dersi içerisinde gerçekleştirilecek Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları için yöntem / teknik, materyal, değerlendirme kriteri gibi unsurlara yönelik herhangi bir öneri getirilmemiştir. Ayrıca bu solfej uygulamalarının gerçekleştirileceği haftalar ve bu uygulamalara ders saati içerisinde ayrılacak olan süre, ders kazanımları veya öğrenme çıktılarına yönelik herhangi bir bilgi belirtilmemiştir. Bu verilere göre, içeriğinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik ayrıntılı bir bilgi oluşturulmamış olan YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının, üniversitelere bağlı ilgili birimlerde ders içeriği oluşturulurken dikkate alınması gereken bir çerçeve programı görevi üstlendiği görülmektedir.

3. 1. 2. Bilgi paketi ve ders kataloğu taraması sonucunda elde edilen bulgular.

Türkiye’de 2016 yılı itibariyle ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına müzik öğretmeni yetiştirmekte olan 26 üniversitenin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, MİOY dersi içerisinde uygulanan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik elde edilen bulgular tablo üzerinde belirtilip açıklanmıştır.*

* Üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda belirtilen bilgiler genellikle “Dersin Amacı”, “Haftalık Ders İçeriği” ve “Öğrenme Çıktıları” başlığı altında 3 bölüm içerisinde yer almaktadır. Bu çalışma üzerinde, daha detaylı bilgiler içerdiği için öncelikli olarak “Dersin Amacı” bölümünde yer alan bilgilere başvurulmuştur. Ancak “Dersin amacı” bölümünde Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik herhangi bir bilgi belirtilmeyen kataloğlarda “Haftalık Ders İçeriği” ya da “Öğrenme Çıktıları” bölümünde yer alan bilgiler içerisinden YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı içeriğine yapısal olarak en fazla uygunluk gösteren bilgiler seçilerek tablo üzerinde belirtilmiştir.

3. 1. 2. 1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 1.'de belirtilmiştir.

(<http://bologna.ibu.edu.tr/Catalog.aspx?lang=trTR&opID=340&pmID=3871&oID=20&s=6&tak=14#mufredat>)

Tablo 3. 1. 2. 1.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	-
MİOY IV	-
MİOY V	<i>Tonal - modal ilişki ve farkları kavratılıp en fazla kullanılan makamlar duyulacak hissedilecek ve söylenilecektir.</i>
MİOY VI	<i>Türk müziğinin çok yönlü yapısını ve özelliklerini bilecektir.</i>
Önerilen Kaynaklar	1. ACAY S. Açık Değişimli Tonal ve Makamsal Solfejler 2. SAYGUN A. A. Töresel Müzik 3. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej 4. SUN M. Solfej I - II

Tablo 3. 1. 2. 1.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY V** ve **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 4 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 2. Adnan Menderes Üniversitesi. Adnan Menderes Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 2.'de belirtilmiştir.

(<http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3899#>)

Tablo 3. 1. 2. 2.

Adnan Menderes Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	<i>Tampere ile ezgileri okuyabilecek.</i>
MİOY IV	<i>Çeşitli makamları analiz edebilecek.</i>
MİOY V	<i>Farklı makamları analiz edebilecek.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 2.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY III, MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen program incelendiğinde Adnan Menderes Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 3. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.* Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 3.'te belirtilmiştir.

(https://www.agri.edu.tr/UserFiles/dersprogramlari/egitim/ders_icerikleri/muzik_ogretmenligi.doc)

Tablo 3. 1. 2. 3.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcığar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	<i>Tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 3.'te Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriği ile aynı olduğu görülmektedir.

3. 1. 2. 4. Atatürk Üniversitesi. Atatürk Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 4.'te belirtilmiştir.

(<http://eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx>)

Tablo 3. 1. 2. 4.

Atatürk Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Makamsal diziler (hüseyni, kürdi, rast, nihavent) ezgi okuma.</i>
MİOY III	-
MİOY IV	<i>Tonal- modal ilişki ve farkları kavratılıp en fazla kullanılan makamlar duyulacak hissedilecek ve söylenilecektir.</i>
MİOY V	<i>Türk müziğinin çok yönlü yapısını ve özelliklerini bilecektir.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej 2. SUN M. Solfej I - II

Tablo 3. 1. 2. 4.'te Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II**, **MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Atatürk Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 5. Balıkesir Üniversitesi. Balıkesir Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 5.'te belirtilmiştir.

(http://ebs.balikesir.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=4132&bot=4870)

Tablo 3. 1. 2. 5.

Balıkesir Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Hüseyni ve karcıgar makamlarını ve bu makamların okul müziğindeki kullanım alanlarını tanıyabilme.</i>
MİOY III	<i>Rast ve nihavent makamlarını ve bu makamların okul müziğindeki kullanım alanlarını tanıyabilme.</i>
MİOY IV	<i>Hicaz ve kürdi makamlarını ve bu makamların okul müziğindeki kullanım alanlarını tanıyabilme.</i>
MİOY V	-
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 5.'te Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II**, **MİOY III** ve **MİOY IV** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen program incelendiğinde Balıkesir Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 6. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 6.'da belirtilmiştir.

(http://ebs.comu.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=1053&bot=1569)

Tablo 3. 1. 2. 6.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	<i>Tampere ile ezgileri okuyabilecek.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nkriz makamlarında, tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi yazma ve okuma bilgisine sahip olur.</i>
MİOY V	<i>Farklı makamları analiz edebileceklerdir.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	1. SAYGUN A. A. Töresel Müzik 2. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej

Tablo 3. 1. 2. 6.'da Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY III**, **MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 7. Dokuz Eylül Üniversitesi. Dokuz Eylül Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 7.'de belirtilmiştir.

(http://www.deu.edu.tr/ders-katalog/2016-2017/tr/bolum_1109_tr.html)

Tablo 3. 1. 2. 7.

Dokuz Eylül Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	-
MİOY IV	<i>5/8, 7/8, 9/8lik ölçü sistemlerinde tek sesli ve çift sesli ezgi dikteleri, solfej okuma çalışmaları.</i>
MİOY V	-
MİOY VI	<i>Makamsal yapıdaki solfej parçalarını okuyabilme.</i>
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej

Tablo 3. 1. 2. 7.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY IV** ve **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 1 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 8. Erzincan Üniversitesi. Erzincan Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 8.'de belirtilmiştir.

(<http://79.123.136.244/DersPaketi/getProgram.aspx?mod=1&program=60>)

Tablo 3. 1. 2. 8.

Erzincan Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Makamsal Deşifre (Hüseyini).</i>
MİOY III	<i>Tampere sistemde yazılmış olan ezgileri okuyabilme.</i>
MİOY IV	<i>Çeşitli makamları analiz edebilecek.</i>
MİOY V	<i>Farklı makamları çözümleyebilme.</i>
MİOY VI	<i>Farklı makamları çözümleyebilme.</i>
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej

Tablo 3. 1. 2. 8.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II, MİOY III, MİOY IV, MİOY V** ve **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 1 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Erzincan Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 9. *Gazi Üniversitesi.** Gazi Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 yılında yürürlüğe giren lisans programında MİOY dersinin “Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi”, “Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi” altında üç farklı alanda gerçekleştirildiği görülmüştür

(<http://gef-guzelsanatlar-muzik.gazi.edu.tr/posts/view/title/ogretim-programi-58192>)

Tablo 3. 1. 2. 9.

Gazi Üniversitesi'nin Bilgi Paketi ve Ders kataloğunda Yer Alan MİOY Dersinin Durumu

DÖNEM	DERS ADI	T	U	K	ECTS
1. Yarıyıl	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - I	2	0	2	3
	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - I	2	0	2	3
2. Yarıyıl	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - II	2	0	2	4
	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - II	2	0	2	4
3. Yarıyıl	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - III	2	0	2	4
	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - III	2	0	2	4
4. Yarıyıl	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - IV	2	0	2	2
	Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - IV	2	0	2	2
5. Yarıyıl	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - V	2	0	2	3
	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - I	2	0	2	3
6. Yarıyıl	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - VI	2	0	2	3
	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - II	2	0	2	3
7. Yarıyıl	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - III	2	0	2	2
8. Yarıyıl	Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi - IV	2	0	2	3

* Anket formunda yer alan 26. madde ilgili lisans programındaki bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur.

3. 1. 2. 10. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 10.'da belirtilmiştir.

(<https://obs.gop.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=0267355003660638912355753775635505355703313837679322303222436720>)

Tablo 3. 1. 2. 10.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcıgar makamlarında düzeyine uygun solfej parçalarını seslendirebilme.</i>
MİOY III	<i>Rast, nihavent ve kürdi makamlarında okuma, yazma ve yaratma yapabilme. - Makamsal çift sesli okuma.</i>
MİOY IV	<i>Makamsal yapıları seslendirebilme.</i>
MİOY V	<i>Tampere hicaz, kürdi, segah, hüzzam, makamlarında düzeyine uygun solfej parçalarını seslendirebilme.</i>
MİOY VI	<i>Tampere hicaz, kürdi, segah, hüzzam, saba, nikriz makamlarında düzeyine uygun solfej parçalarını seslendirebilme.</i>
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej 2. SUN M. Solfej I

Tablo 3. 1. 2. 10.'da Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II, MİOY III, MİOY IV, MİOY V** ve **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 11. Harran Üniversitesi. Harran Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 11.'de belirtilmiştir.

(<http://obs.harran.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=0201311003550538912311153775635505389123627638776378053222431120>)

Tablo 3. 1. 2. 11.

Harran Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	<i>Tampere ile ezgileri okuyabilecek.</i>
MİOY IV	<i>Çeşitli makamları analiz edebilecek.</i>
MİOY V	<i>Farklı makamları analiz edebileceklerdir.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 11.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY III, MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen program incelendiğinde Harran Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 12. *İnönü Üniversitesi*. İnönü Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 12.'de belirtilmiştir.

(<https://www.inonu.edu.tr/uploads/old/4/264/muzik-ogretmenligi.doc>)

Tablo 3. 1. 2. 12.

İnönü Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcığar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, teksesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	<i>Tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 12.'de İnönü Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan ve Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriği ile aynı olduğu görülmektedir.

3. 1. 2. 13. Karadeniz Teknik Üniversitesi. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 13.'te belirtilmiştir.

(<http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/semester.aspx?pid=44&lang=1&sid=10>)

Tablo 3. 1. 2. 13.

Karadeniz Teknik Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcığar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, teksesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	-
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 13.'te Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II**, **MİOY III** ve **MİOY IV** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen program incelendiğinde Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 14. *Kastamonu Üniversitesi*. Kastamonu Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 14.'te belirtilmiştir.

(<https://egitim.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/anamenu-bolumler-guzelsanatlar-dersprogrami-muzik-tr>)

Tablo 3. 1. 2. 14.

Kastamonu Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcıgar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, teksesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	<i>Tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 14.'te Kastamonu Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan ve Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriği ile aynı olduğu görülmektedir.

3. 1. 2. 15. Marmara Üniversitesi. Marmara Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 15.'te belirtilmiştir.

(<http://lp.marmara.edu.tr/OrganizasyonInfo.aspx?kultur=trTR&Mod=1&ustbirim=1000&birim=1013&altbirim=-1&program=13&organizasyonId=15&mufredatTurId=932001>)

Tablo 3. 1. 2. 15.

Marmara Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	-
MİOY IV	-
MİOY V	-
MİOY VI	<i>Basit, bileşik ve aksak ölçülerde yazılmış parçaları okur ve yazar.</i>
Önerilen Kaynaklar	1. SAYGUN A. A. Töresel Musiki

Tablo 3. 1. 2. 15.'te Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yalnızca **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 1 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Marmara Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 16. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 16.'da belirtilmiştir.

(<http://ects.mehmetakif.edu.tr/tr/index.php?page=bolumDetay&bolumID=38&dalID=19&biri mID=9&bTurID=2>)

Tablo 3. 1. 2. 16.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Makamsal diziler (hüseyini, kürdi, rast, nihavent) ezgi okuma</i>
MİOY III	<i>Modal, tonal ve makamsal (hicaz, zirgüleli hicaz) ezgi okuma</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma.</i>
MİOY V	<i>Tüm ölçülerde tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki- üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	<i>Makamsal ezgi okuma, yazma, çözümlene, yaratma uygulamaları</i>
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej 2. SUN M. Solfej I - II

Tablo 3. 1. 2. 16.'da Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II, MİOY III, MİOY IV, MİOY V** ve **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 17. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 17.'de belirtilmiştir.

(http://akts.mu.edu.tr/tr/program/110#link_14)

Tablo 3. 1. 2. 17.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	<i>Öğrenilen makamsal ve modal dizilerle ilgili solfej ve yazma çalışmaları / Solfej ve nota çözümlene (deşifre, dikte, tartım) çalışmaları.</i>
MİOY IV	<i>Düzeye uygun geleneksel halk ve sanat müziği örneklerini duyma, tanıma ve yazma çalışmaları / Solfej ve nota çözümlene (deşifre, dikte, tartım) çalışmaları.</i>
MİOY V	<i>Düzeye uygun, geleneksel halk ve sanat müziği örneklerini duyma, tanıma ve yazma çalışmaları / Solfej ve nota çözümlene (deşifre, dikte, tartım) çalışmaları.</i>
MİOY VI	<i>Düzeye uygun, geleneksel halk ve sanat müziği örneklerini duyma, tanıma ve yazma çalışmaları / Solfej ve nota çözümlene (deşifre, dikte, tartım) çalışmaları. - Tonal, makamsal ve modal eserleri transpoze çalışmaları.</i>
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej 2. SUN M. Solfej I - II

Tablo 3. 1. 2. 17.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY III, MİOY IV, MİOY V** ve **MİOY VI** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 18. Necmettin Erbakan Üniversitesi. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 18.'de belirtilmiştir.

(http://www.konya.edu.tr/storage/images/department/ahmetkelesoglugitim/duyuru/derskod2015_16/M%C3%9CZ%C4%B0K.pdf)

Tablo 3. 1. 2. 18.

Necmettin Erbakan Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcıgar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, teksesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	<i>Tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 18.'de Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan ve Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriği ile aynı olduğu görülmektedir.

3. 1. 2. 19. *Niğde Üniversitesi*. Niğde Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 19.'da belirtilmiştir.

(<http://www2.nigde.edu.tr/muzikogretmenligi/page.php?page=23>)

Tablo 3. 1. 2. 19.

Niğde Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcığar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, teksesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	<i>Tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 19.'da Niğde Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan ve Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriği ile aynı olduğu görülmektedir.

3. 1. 2. 20. Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 20.'de belirtilmiştir.

(<http://ebs.omu.edu.tr/ebs/program.php?dil=tr&mod=1&Program=2654>)

Tablo 3. 1. 2. 20.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	-
MİOY III	-
MİOY IV	<i>Aksak ölçü ölçülerde okuma ve yazma uygulamaları yapılır.</i>
MİOY V	<i>Basit, bileşik, aksak ölçü çeşitlerinde okuma ve yazma uygulamaları yapabilecektir.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej 2. SUN M. Solfej I - II

Tablo 3. 1. 2. 20.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığı görülmektedir.

3. 1. 2. 21. *Pamukkale Üniversitesi*. Pamukkale Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 21.'de belirtilmiştir.

(<http://ebs.pau.edu.tr/BilgiGoster/Program.aspx?lng=1&dzy=3&br=19&bl=45&pr=17&dm=3#dersPlanAKTS>)

Tablo 3. 1. 2. 21.

Pamukkale Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Makamsal diziler (hüseyni, kürdi, rast, nihavent).</i>
MİOY III	<i>Makamsal (hicaz, zirgüleli hicaz, karcığar, nikriz, hüzzam, segah ve saba) ezgi okuma, yazma ve yaratma.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY V	<i>Tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlene ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej

Tablo 3. 1. 2. 21.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II, MİOY III, MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 1 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Pamukkale Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 22. *Trakya Üniversitesi*. Trakya Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaların yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 22.'de belirtilmiştir.

(http://tueobs.trakya.edu.tr/PresentationLayer/root/program/prog_navigator.aspx?path=2_3)

Tablo 3. 1. 2. 22.

Trakya Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Makamsal dizilerde (hüseyni, kürdi, rast, nihavent) ezgi okuma.</i>
MİOY III	<i>Makamsal (hicaz, zirgüleli hicaz) ezgi okuma.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma.</i>
MİOY V	<i>Tüm ölçülerde tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümlleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	1. SEVGİ A., TUĞCULAR E. Halk Ezgileriyle Solfej

Tablo 3. 1. 2. 22.'de Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II**, **MİOY III**, **MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 1 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Trakya Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 23. *Uludağ Üniversitesi*. Uludağ Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 23.'te belirtilmiştir.

<http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/349?AyID=23#Dersler>

Tablo 3. 1. 2. 23.

Uludağ Üniversitesi MİOY Ders İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Tampere hüseyini ve karcığar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümleme ve yaratma çalışmaları yapabilme.</i>
MİOY III	<i>Tampere rast, nihavent, kürdi, segah, hüzzam ve saba makamlarında tek sesli ve iki sesli düzey uygun okuma, yazma, çözümleme ve yaratma çalışmaları yapabilme.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında uygulamalar yapabilme.</i>
MİOY V	-
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	1. SAYGUN A. A. Töresel Müsiki 2. SUN M. Türk Müziği Makam Dizileri

Tablo 3. 1. 2. 23.'te Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II**, **MİOY III** ve **MİOY IV** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak 2 adet kaynak önerilen program incelendiğinde Uludağ Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 24. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğu incelenmiş olup, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalında yürütülmekte olan MİOY ders içeriğinde yer alan Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik bilgiler Tablo 3. 1. 2. 24.'te belirtilmiştir.

(http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=mufredat&birim_id=4&altbirim_id=80)

Tablo 3. 1. 2. 24.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi MİOY Dersi İçeriğinde Yer Alan Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Bilgiler

Ders Dönemi	Ders İçeriği / Öğrenme Çıktıkları
MİOY I	-
MİOY II	<i>Makamsal dizilerde (hüseyni, kürdi, rast, nihavent) ezgi okuma.</i>
MİOY III	<i>Makamsal (hicaz, zirgüleli hicaz) ezgi okuma.</i>
MİOY IV	<i>Tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma.</i>
MİOY V	<i>Tüm ölçülerde tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki - üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları.</i>
MİOY VI	-
Önerilen Kaynaklar	-

Tablo 3. 1. 2. 24.'te Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına **MİOY II, MİOY III, MİOY IV** ve **MİOY V** kapsamında yer verildiği görülmektedir. Bu solfej uygulamalarına yönelik olarak herhangi bir kaynak önerilmeyen program incelendiğinde Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programı MİOY ders içeriğine kısmen uygun bir biçimde hazırlandığı görülmektedir.

3. 1. 2. 25. Diğer Üniversiteler. Aksaray Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin bilgi paketi ve ders kataloğunda MİOY ders içeriğine yönelik incelenmek üzere herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır.

3. 1. 3. Program ve ders içeriği taraması sonucunda elde edilen bulguların karşılaştırılması. Tablo üzerinde belirtilip yapılan açıklamalar doğrultusunda üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğindeki Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan MİOY ders içeriğine uygunluk durumu Tablo 3. 1. 3.'te belirtilmiştir.*

Tablo 3. 1. 3. 1.

Üniversitelerin Bilgi Paketi ve Ders Kataloğunda Yer Alan MİOY Ders İçeriğindeki Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan MİOY Ders İçeriğine Uygunluk Durumu

Üniversite Adı / Ders Dönemi	I	II	III	IV	V	VI	Uygunluk Durumu
YÖK PROGRAMI		•	•	•	•		Çerçeve Program
Abant İzzet Baysal Üniversitesi					•	•	Uygun Değil
Adnan Menderes Üniversitesi			•	•	•		Uygun Değil
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi		•	•	•	•		Uygun
Aksaray Üniversitesi		BİLGİ MEVCUT DEĞİL					
Atatürk Üniversitesi		•		•	•		Uygun Değil
Balıkesir Üniversitesi		•	•	•			Kısmen Uygun
Cumhuriyet Üniversitesi		BİLGİ MEVCUT DEĞİL					
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi			•	•	•		Uygun Değil
Dokuz Eylül Üniversitesi				•		•	Uygun Değil
Erzincan Üniversitesi		•	•	•	•	•	Uygun Değil
Gazi Üniversitesi		FARKLI PROGRAM YAPISINA SAHİP					

* Tablo 3. 1. 3.'te saptanan uygunluk durumu yalnızca ders dönemi baz alınarak değil, aynı zamanda üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda belirtilmiş olan ders içeriği / öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir. Ancak ders içeriği / öğrenme çıktılarının karşılaştırmalı bir tablo üzerinde belirtilip değerlendirilmesi mümkün olmadığı için tablo üzerinde yalnızca ders dönemleri yer almaktadır. Bu nedenle Tablo 3. 1. 3.'te bir üniversiteye yönelik belirtilen dönemlerin YÖK Programı ile paralellik göstermesi, ilgili üniversitenin YÖK Programına uygun olması için tek başına yeterli bir nitelik taşımamaktadır.

Üniversite Adı Ders Dönemi	I	II	III	IV	V	VI	Uygunluk Durumu
Gaziosman Paşa Üniversitesi		•	•	•	•	•	Kısmen Uygun
Harran Üniversitesi			•	•	•		Uygun Değil
İnönü Üniversitesi		•	•	•	•		Uygun
Karadeniz Teknik Üniversitesi			•	•			Kısmen Uygun
Kastamonu Üniversitesi		•	•	•	•		Uygun
Marmara Üniversitesi						•	Uygun Değil
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi		•	•	•	•	•	Kısmen Uygun
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi			•	•	•	•	Uygun Değil
Necmettin Erbakan Üniversitesi		•	•	•	•		Uygun
Niğde Üniversitesi		•	•	•	•		Uygun
Ondokuz Mayıs Üniversitesi				•	•		Uygun Değil
Pamukkale Üniversitesi		•	•	•	•		Kısmen Uygun
Trakya Üniversitesi		•	•	•	•		Kısmen Uygun
Uludağ Üniversitesi		•	•	•			Kısmen Uygun
Yüzüncü Yıl Üniversitesi		•	•	•	•		Kısmen Uygun

	f	%
Uygun	5	19,23
Kısmen Uygun	8	30,76
Uygun Değil	10	38,46
Bilgi Mevcut Değil	2	7,69
Farklı Program Yapısına Sahip	1	3,84
TOPLAM	26	100

Tablo 3. 1. 3.'te üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğindeki Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının %19,23'ünün YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan MİOY ders içeriğine uygun olduğu, %30,76'sının kısmen uygun olduğu, %38,46'sının ise uygun olmadığı görülmektedir. Bu veriler, üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğindeki Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının büyük bir bölümünün YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan MİOY ders içeriğine uygun bir biçimde hazırlanmadığını göstermektedir.

3. 2. Anket Uygulaması Sonucunda Elde Edilen Bulgular

Tablo 3. 2. 1.'de öğretim elemanlarının MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları gerçekleştirme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 1.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersi İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamaları Gerçekleştirme Durumu

MİOY Dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları gerçekleştiriyor musunuz?		
	f	%
Evet	11	78,57
Hayır	3	21,42
TOPLAM	14	100

Tablo 3. 2. 1.'de öğretim elemanlarının %78,57'sinin MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları gerçekleştirdiği, %21,42'sinin ise MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları gerçekleştirmediği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yer vermesinin yanında Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yer vermeyen öğretim elemanlarının da mevcut olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın bu bölümü MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yer verdiğini belirterek anket uygulamasına katılan öğretim elemanları üzerinde gerçekleştirilecektir. Anket uygulamasına katılan öğretim elemanları temsili olarak "A", "B", "C" "... " harfleriyle nitelendirilmiş ve anket uygulamasından elde edilen bulgular oluşturulan frekans (f) ve yüzde (%) tabloları içerisinde belirtilip açıklanmıştır.

Tablo 3. 2. 2.'de MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirildiği dönemler yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 2.

MİOY Dersi İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirildiği Dönemler

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yer verdiğiniz yarıyıl dönemlerinizi işaretleyiniz.

Öğretim Elemanı	MİOY I	MİOY II	MİOY III	MİOY IV	MİOY V	MİOY VI
A				•		
B					•	
C				•	•	
D			•	•		
E					•	•
F					•	•
G			•	•	•	•
H		•	•	•		
I		•	•	•		
J			•	•	•	•
K	•	•				
f (26)	1	3	5	7	6	4
% 100	3,84	11,53	19,23	26,92	23,07	15,38

Tablo 3. 2. 2.'de MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının %3,84'ünün MİOY I, %11,53'ünün MİOY II %19,23'ünün MİOY III, %26,92'sinin MİOY IV, %23,07'sinin MİOY V, %15,38'nin ise MİOY VI kapsamında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu veriler, Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına en fazla MİOY IV, en az ise MİOY I içerisinde yer verildiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 3.'te öğretim elemanlarının 2 MİOY dersi saati içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına ayırdığı süre yer almaktadır.*

Tablo 3. 2. 3.

Öğretim Elemanlarının 2 MİOY Ders Saati İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Ayırdığı Süre

Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına 2 MİOY ders saati içerisinde ortalama ne kadar süre ayırıyorsunuz?		
	f	%
5 – 10 dakika	1	9,09
10 – 15 dakika	3	27,27
15 – 20 dakika	4	36,36
20 – 25 dakika	1	9,09
25 – 30 dakika	-	-
30 - => dakika	2	18,18
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 3.'te 2 MİOY ders saati içerisinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına öğretim elemanlarının %9,09'unun 5 – 10 dakika, %27,27'sinin 10 – 15 dakika, %36,36'sının 15 – 20 dakika, %9,09'unun 20 – 25 dakika, %18,18'inin ise 30 dakikadan daha fazla süre ayırdığı görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının en az 5 – 10 dakika ve 20 – 25 dakikayı kapsayan sürede, en fazla ise 15 – 20 dakikayı kapsayan bir sürede gerçekleştirildiğini göstermektedir.

* Tablo 3. 2. 3., Tablo 3. 2. 4. ve Tablo 3. 2. 5.'te belirtilen "2 MİOY ders saati" ifadesi 1 gün içerisinde art arda veya blok ders olarak 90 dakika işlenen ders sürecini tanımlamaktadır .

Tablo 3. 2. 4.'te öğretim elemanlarının 2 MİOY ders saati içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını gerçekleştirdiği zaman dilimi yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 4.

Öğretim Elemanlarının 2 MİOY Ders Saati İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarını Gerçekleştirdiği Zaman Dilimi

Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına 2 MİOY ders saatinin hangi dilimlerinde yer veriyorsunuz?		
	f	%
Dersin başlangıcında	1	9,09
Dersin ortalarında	3	27,27
Dersin son kısmında	7	63,63
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 4.'te 2 MİOY ders saati içerisinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına öğretim elemanlarının %9,09'unun dersin başlangıcında, %27,27'sinin dersin ortalarında, %63,63'ünün ise dersin son kısmında yer verdiği görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının en az dersin başlangıcında, en fazla ise dersin son kısmında gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 5.'te öğretim elemanlarının her 2 MİOY ders saati içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını gerçekleştirme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 5.

Öğretim Elemanlarının Her 2 MİOY Ders Saati İçerisinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarını Gerçekleştirme Durumu

Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına her 2 MİOY ders saati içerisinde yer veriyor musunuz?		
	f	%
Evet	2	18,18
Hayır, bazı ders saatlerinde bu uygulamayı gerçekleştirmiyorum	9	81,81
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 5.'te öğretim elemanlarının %18,18'inin Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına her 2 MİOY ders saati içerisinde yer verdiği, %81,81'inin ise Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına her 2 MİOY dersi içerisinde yer vermediği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün bazı MİOY ders saatlerinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını gerçekleştirmediğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 6.'da öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesine yönelik kaynak sıkıntısı yaşama durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 6.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesine Yönelik Kaynak Sıkıntısı Yaşama Durumu

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kaynak sıkıntısı yaşıyor musunuz?			
Öğretim Elmanı	evet	hayır	Cevabınız <i>evet</i> ise bu sıkıntıların neler olduğunu açıklayınız.
A	•		Yeterli sayıda kaynak mevcut değil.
B		•	-
C	•		Geleneksel Türk Müziği solfej kitaplarını bulmakta ve bu kitaplara ulaşmakta sıkıntı yaşadığım zamanlar oluyor.
D	•		Öğrencilerin genellikle tonal müzik eğitimi alarak üniversiteye gelmiş olmalarından dolayı onlara arel ezgi sistemine göre (komalı) yazılmış notaları kullanarak solfej yaptırmakta zorlandığım zamanlar oldu. Bu bağlamda Geleneksel Türk Müziği ezgilerinin tonal sisteme göre uyarlanmış biçimlerinin bulunduğu kaynak fazla bulunmamakta.
E		•	-
F		•	-
G		•	-
H		•	-
I		•	-
J		•	-
K	•		-
f (11)	4	7	
% 100	36,36	63,63	

Tablo 3. 2. 6.'da öğretim elemanlarının %36,36'sının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kaynak sıkıntısı yaşadığı, %63,63'ünün ise kaynak sıkıntısı yaşamadığı görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün kaynak sıkıntısı yaşamadığını, buna karşılık çeşitli sebeplerden dolayı kaynak sıkıntısı yaşayan öğretim elemanlarının da mevcut olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 7.'de MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullanılan kaynaklar yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 7.

MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Kaynaklar

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullandığınız kaynakları belirtiniz.					
Öğretim Elamanı	Solfej I – II (SUN)	Halk Ezgileriyle Solfej	Töresel Musiki	TRT Repertuvar	Diğer*
A		•			
B					•
C	•	•			
D		•			
E		•	•	•	•
F	•				
G	•	•		•	
H		•			
I		•		•	•
J		•		•	•
K	•				•
f (22)	4	8	1	4	5
% 100	18,18	36,36	4,54	18,18	22,72

Tablo 3. 2. 7.'de MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullanılan kaynakların %36,36'sını "Halk Ezgileriyle Solfej", %18,18'ini "Solfej I" ve "Solfej II", %18,18'ini "TRT THM ve TSM Repertuvar", %4,54'ünü "Töresel Musiki", geri kalan %22,72'sini ise diğer kaynakların oluşturduğu görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik olarak en fazla "Halk Ezgileriyle Solfej" isimli kitabın kullanıldığını göstermektedir.

* Tablo 3. 2. 7. üzerinde öğretim elemanları tarafından belirtilen tüm kaynakların yer alması mümkün olmadığı için en fazla tercih edilen kaynaklara yer verilmiştir. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullanılan tüm kaynaklar için bkz. Ek-2.

Tablo 3. 2. 8.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesine yönelik enstrüman sıkıntısı yaşama durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 8.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesine Yönelik Enstrüman Sıkıntısı Yaşama Durumu

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde enstrüman ile ilgili sıkıntı yaşıyor musunuz?			
Öğretim Elemanı	evet	hayır	Cevabınız evet ise bu sıkıntıların neler olduğunu açıklayınız.
A		•	-
B		•	-
C	•		-
D		•	-
E	•		Piyano tampere sisteme göre düzenlenmiş bir enstrüman olduğu için her makamı seslendirme imkanı olmuyor. Dolayısıyla Mus2 programından yararlanmaya çalışıyor ya da keman, viyola ve viyolonsel çalan öğrencilerimden yararlanıyorum.
F		•	-
G	•		MİOY dersinde Piyano kullanıldığı için doğal olarak Tampere sistem içinde uygulamalar gerçekleşiyor. Bu yüzden çoğu makamlardaki komalı seslerin (makamsal duyumu) kısmen duyumu ve seslendirilmesi mümkün olamıyor. Geleneksel anlamdaki duyumu tam olarak gerçekleşmiyor. Ancak THM veya TSM eserleri etkinliklerde Türk müziği enstrümanları ile eşlik edildiği için ancak bu gibi durumlarda gerçek tını ile karşılaşılabiliyor.
H		•	-
I		•	-
J		•	-
K	•		-
f (11)	4	7	
% 100	36,36	63,63	

Tablo 3. 2. 8.'de öğretim elemanlarının %36,36'sının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde enstrüman sıkıntısı yaşadığı, %63,63'ünün ise enstrüman sıkıntısı yaşamadığı görülmektedir. Bu veriler, öğretim

elemanlarının büyük bir bölümünün enstrüman sıkıntısı yaşamadığını, buna karşılık eserlerin geleneksel formda seslendirilememesinden dolayı enstrüman sıkıntısı yaşayan öğretim elemanlarının da mevcut olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 9.'da MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullanılan enstrümanlar yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 9.

MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarının Gerçekleştirilmesinde Kullanılan Enstrümanlar

Öğretim Elemanı	Piyano	Bağlama	Ud	Ney	Kanun	Tanbur	Keman – Viyola – Viyolonsel
A	•						
B			•			•	
C		•	•				
D	•						
E	•						•
F	•						
G	•	•		•			
H	•						
I	•	•	•	•	•		
J	•						
K	•						
f (20)	9	3	3	2	1	1	1
% 100	45	15	15	10	5	5	5

Tablo 3. 2. 9.'da MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullanılan enstrümanların %45'ini piyano, %15'ini bağlama, %15'ini ud, %10'unu ney, %5'ini kanun, %5'ini tanbur, geri kalan %5'ini ise keman – viyola – viyolonsel oluşturduğu görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik olarak en fazla piyano, en az ise kanun, tanbur ve keman – viyola – viyolonsel enstrümanlarının kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 3. 2. 10.'da öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik materyal kullanma durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 10.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Yönelik Materyal Kullanma Durumu

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına dair (solfeje eşlik etme, solfeji yapılacak eser hakkında bilgilendirme, eseri veya eserin özgün formunu örnek olarak seslendirme vb. amaçlarla) yazılı kaynak ve enstrüman dışında herhangi bir araç, yazılım veya elektronik cihaz kullanıyor musunuz?			
Öğretim Elemanı	evet	hayır	Cevabınız evet ise bu materyalleri belirtiniz.
A		•	-
B		•	-
C		•	-
D		•	-
E	•		'Mus2' Türk Müziği ve mikrotonal müzik nota yazım programı, Türk Müziği makam ve taksimlerinin yer aldığı ses kayıtları.
F		•	-
G	•		'Mus2' Türk Müziği ve mikrotonal müzik nota yazım programı
H		•	-
I		•	-
J	•		Örnek eser videoları
K	•		Bilgisayar, internet
f (11)	4	7	
% 100	36,36	63,63	

Tablo 3. 2. 10.'da öğretim elemanlarının %36'36'sının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik çeşitli araç, yazılım veya elektronik cihaz kullandığı, % 63,63'ünün ise herhangi bir materyal kullanmadığı görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün herhangi bir materyal kullanmadığını, buna karşılık çeşitli araç, yazılım ve elektronik cihaz kullanan öğretim elemanlarının da mevcut olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 11.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullandığı piyano eşlik kaynakları yer almaktadır.*

Tablo 3. 2. 11.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında Kullandığı Piyano Eşlik Kaynakları

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullandığınız piyano eşlik kaynaklarını işaretleyiniz.

Öğretim Elamanı	Eğitimci ve bestecilerin yazmış olduğu örnek eşlikler	Kendi yazdığım örnek eşlikler	Solfej esnasında yaptığım doğaçlama eşlikler
A			•
B			
C			
D		•	•
E	•	•	•
F			•
G		•	•
H			
I			•
J		•	•
K			•
f (13)	1	4	8
% 100	7,69	30,76	61,53

Tablo 3. 2. 11.'de MİOY dersinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında öğretim elemanlarının %7,69'unun eğitimci ve bestecilerin yazmış olduğu örnek eşlikleri, %30,76'sının kendi yazdığı örnek eşlikleri, %61,53'ünün ise solfej esnasında yaptığı doğaçlama eşlikleri kullandığı görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün solfej esnasında yaptığı doğaçlama eşlikleri kullandığını, eğitimci ve bestecilerin yazmış olduğu örnek eşlikleri tercih eden çok fazla öğretim elemanın mevcut olmadığını göstermektedir.

* Tablo 3. 2. 11. ve Tablo 3. 2. 12.'nin nitelediği anket formunun 10. ve 11. maddesi MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında piyano kullanan öğretim elemanları tarafından cevaplanmıştır.

Tablo 3. 2. 12.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde piyano eşlikli gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullandığı armoni türleri yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 12.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Piyano Eşlikli Gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında Kullandığı Armoni Türleri

Piyano eşlikli gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullandığınız armoni türlerini işaretleyiniz.			
Öğretim Elemanı	üçlü (batı) armoni sistemi	dörtlü (İlerici) armoni sistemi	makam / ayağa – eserin formuna göre her iki armoni türü
A		•	
B			
C			
D			•
E	•	•	•
F	•	•	
G			•
H			•
I			•
J	•	•	•
K			•
f (14)	3	4	7
% 100	21,42	28,57	50

Tablo 3. 2. 12.'de MİOY dersinde piyano eşlikli gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında öğretim elemanlarının %21,42'sinin üçlü (batı) armoni sistemi, %28,57'sinin dörtlü (İlerici) armoni sistemi, %50'sinin ise makam / ayağa – eserin formuna göre her iki armoni türünü kullandığı görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde piyano eşlikli gerçekleştirilen solfej uygulamalarında makam / ayağa – eserin formuna göre her iki armoni türünü de kullandığını göstermektedir.

Tablo 3. 2. 13.'te MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında işlenen makam / ayaklar yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 13.

MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında İşlenen Makam / Ayaklar

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında işlediğiniz makam / ayakları (eğer karşılığı varsa yalnızca makam adı belirtiniz) üzerinde en çok durduğunuz makam/ayaktan başlayarak az kullandığınız makam / ayağa doğru sıralayınız.*							
Öğretim Elmanı	Hüseyini	Kürdi	Rast	Hicaz	Karcıgar	Nihavent	Çargah
A	•	•		•	•		
B	•		•	•	•		
C	•	•	•	•	•	•	
D	•	•	•			•	
E	•	•	•	•	•	•	
F	•	•	•	•			
G	•	•		•	•		
H	•	•		•			
I	•	•	•	•	•	•	
J		•	•	•		•	
K	•	•		•			•
f (77)	10	10	7	10	6	5	1
% 100	12,98	12,98	9,09	12,98	7,79	6,49	1,29
Öğretim Elmanı	Hüzzam	Segah	Nikriz	Uşşak	Saba	Buselik	Diğer**
A		•	•				
B	•	•					
C							
D	•	•		•	•		
E	•	•	•	•	•	•	•
F						•	
G		•	•		•		
H	•	•					
I	•	•	•	•	•	•	
J							•
K							
f (77)	5	7	4	3	4	3	2
%100	6,49	9,09	5,19	3,89	5,19	3,89	2,59

* İlgili maddede, üzerinde en çok durulan makam / ayaktan az kullanılan makam / ayağa doğru bir sıralama istenmiş, ancak sonraki süreçte derecelendirmeye dayalı bir uygulamaya gereksinim duyulmamış ve veriler önem sırası gözetilmeksizin değerlendirilmiştir.

** Suzinak, neva, mahur, kürdili hicazkar, hicaz ailesi.

Tablo 3. 2. 13.'te MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullanılan makam / ayakların %12,98'ini hüseyini, %12,98'ini kürdi, %9,09'unu rast, %12,98'ini hicaz, %7,79'unu karcığar, %6,49'unu nihavent, %1,29'unu çargah, %6,49'unu hüzzam, %9,09'unu segah, %5,19'unu nikriz, %3,89'uu uşşak, %5,19'unu saba, %3,89'unu buselik, %2,59'unu ise diğer makam / ayakların oluşturduğu görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında en fazla hüseyini, kürdi ve rast makamının, en az ise çargah, uşşak, buselik ve açıklamada belirtilmiş olan diğer makamların tercih edildiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 14.'te MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında işlenen ölçü birimleri yer almaktadır.*

Tablo 3. 2. 14.

MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında İşlenen Ölçü Birimleri

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında işlediğiniz ölçü birimlerini (ölçü sayısı) üzerinde en çok durduğunuz ölçü birimden az kullandığınız ölçü birimine doğru sıralayınız.**

Öğretim Elemanı	2/4	3/4	4/4	9/2	9/4	10/4	6/8
A	•		•				
B	•	•				•	
C	•	•	•		•		•
D	•	•	•				•
E	•	•	•				•
F		•					•
G	•		•				•
H	•		•	•			
I							
J	•	•	•				•
K	•		•				
f (69)	9	6	8	1	1	1	6
% 100	13,04	8,69	11,59	1,44	1,44	1,44	8,69

Öğretim Elemanı	5/8	7/8	8/8	9/8	10/8	9/16	10/16
A	•	•		•			
B	•		•	•			
C	•	•		•		•	
D	•	•		•	•		
E	•	•	•	•			•
F	•	•	•	•			
G	•	•		•	•		
H							
I	•	•		•	•		
J	•	•	•	•	•		
K	•						
f (69)	10	8	4	9	4	1	1
% 100	14,49	11,59	5,79	13,04	5,79	1,44	1,44

* Öğretim elemanlarının bir bölümü ölçü birimi, bir bölümü ise usul adı belirtmiştir. Ancak bazı ölçü birimlerinin birden çok usul nitelemesi nedeniyle anlam karmaşasını önlemek için usuller temel ölçü birimlerine çevrilmiştir.

** İlgili maddede, üzerinde en çok durulan ölçü biriminden az kullanılan ölçü birimine doğru bir sıralama istenmiş, ancak sonraki süreçte derecelendirmeye dayalı bir uygulamaya gereksinim duyulmamış ve veriler önem sırası gözetilmeksizin değerlendirilmiştir.

Tablo 3. 2. 14.'te MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullanılan ölçü birimlerinin %13,04'ünü $2/4$, %8,69'unu $3/4$, %11,59'unu $4/4$, %1,44'ünü $9/2$, %1,44'ünü $9/4$, %1,44'ünü $10/4$, %8,69'ünü $6/8$, %14,49'unu $5/8$, %11,59'unu $7/8$, %5,79'unu $8/8$, %13,04'ünü $9/8$, %5,79'unu $10/8$, %1,44'ünü $9/16$, %1,44'ünü ise $10/16$ lık ölçü biriminin oluşturduğu görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında en fazla $5/8$, $9/8$ ve $2/4$ lük, en az ise $9/2$, $9/4$, $10/4$, $9/16$ ve $10/16$ lık ölçü birimlerinin tercih edildiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 15.'te öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını gerçekleştirdiği ses sistemi yer almaktadır

Tablo 3. 2. 15.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarını Gerçekleştirdiği Ses Sistemi

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını hangi ses sistemi üzerinde gerçekleştiriyorsunuz?		
Öğretim Elamanı	Tampere sistem	Türk müziği ses sistemi
A	•	
B		•
C	•	•
D	•	
E		•
F	•	
G	•	
H	•	
I	•	
J	•	
K	•	
f (12)	9	3
% 100	75	25

Tablo 3. 2. 15.'te MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını öğretim elemanlarının %75'inin tampere sistem üzerinde, %25'inin ise Türk müziği ses sistemi üzerinde gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını tampere sistem üzerinde gerçekleştirmesinin yanında, bu solfej uygulamalarını Türk müziği ses sistemi üzerinde gerçekleştiren öğretim elemanlarının da mevcut olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 16.'da öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştirme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 16.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Çok Sesli Solfej Uygulamaları Gerçekleştirme Durumu

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştiriyor musunuz?		
	f	%
Evet	6	54,54
Hayır	5	45,45
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 16.'da öğretim elemanlarının %54,54'ünün MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştirdiği, %45,45'inin ise çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştirmediği görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştiren öğretim elemanlarının yanında çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştirilmeyen öğretim elemanlarının da mevcut olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 17.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde yazılan makamsal bir diktenin solfejini gerçekleştirme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 17.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Yazılan Makamsal Bir Diktenin Solfejini Gerçekleştirme Durumu

MİOY dersinde makamsal bir dikte yazdırdıktan sonra yazdırmış olduğunuz makamsal diktenin solfejini gerçekleştiriyor musunuz?		
	f	%
Evet	9	81,81
Hayır	2	18,18
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 17.'de öğretim elemanlarının %81,81'inin MİOY dersinde yazılan makamsal bir diktenin solfejini gerçekleştirdiği, %18,18'inin ise MİOY dersinde yazılan makamsal bir diktenin solfejini gerçekleştirmediği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde yazılan makamsal bir diktenin solfejini gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 18. 1.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde solfeje başlamadan önce eserin içerdiği temel sesleri duyurma durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 18. 1.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeje Başlamadan Önce Eserin İçerdiği Temel Sesleri Duyurma Durumu

MİOY dersinde öğrencilerde solfeji gerçekleştirilecek olan eserin makam / ayak özelliklerine yönelik kulak dolgunluğu oluşturmak ve öğrencilerin hazır bulunuşluğunu güçlendirmek amacıyla solfeje başlamadan önce eserin içerdiği temel sesleri duyuruyor musunuz?		
	f	%
Evet	11	100
Hayır	-	-
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 18. 1.'de öğretim elemanlarının tamamının MİOY dersinde öğrencilerde solfeji gerçekleştirilecek olan eserin makam / ayak özelliklerine yönelik kulak dolgunluğu oluşturmak ve öğrencilerde hazır bulunuşluğunu güçlendirmek amacıyla solfeje başlamadan önce eserin içerdiği temel sesleri duyurduğu görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının tamamının MİOY dersinde solfeje başlamadan önce eserin içerdiği temel sesleri duyurduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 18. 2.'de solfeje başlamadan önce eserin içerdiği temel sesleri duyuran öğretim elemanlarının eserin içerdiği sesleri duyurma yöntemi yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 18. 2.

Solfeje Başlamadan Önce Eserin İçerdiği Temel Sesleri Duyuran Öğretim Elemanlarının Eserin İçerdiği Sesleri Duyurma Yöntemi

Cevabınız <i>evet</i> ise eserin içerdiği sesleri duyurma yöntemlerinizi işaretleyiniz.				
Öğretim Elemanı	Makam / ayak seslerini çıkıcı – inici dizi biçiminde duyuruyorum	Makam / ayak seslerini kadans biçiminde duyuruyorum	Makam / ayak seslerini arpej biçiminde duyuruyorum	Esere başlamadan önce kısa bir giriş müziği çalıyorum
A	•	•		
B				•
C	•	•	•	•
D	•			•
E	•			•
F	•			
G	•			•
H				•
I	•			•
J	•	•		•
K	•	•		
f (22)	9	4	1	8
% 100	40,90	18,18	4,54	36,36

Tablo 3. 2. 18. 2.'de öğretim elemanlarının solfeje başlamadan önce eserin içerdiği sesleri duyurma yöntemlerinin %40,90'ını makam / ayak seslerinin çıkıcı – inici dizi biçiminde duyurulması, %18,18'ini makam / ayak seslerinin kadans biçiminde duyurulması, %4,54'ünü makam / ayak seslerinin arpej biçiminde duyurulması, %36,36'sını ise esere başlamadan önce kısa bir giriş müziği çalınmasının oluşturduğu görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün solfeje başlamadan önce makam / ayak seslerini çıkıcı – inici dizi biçiminde duyurmayı ve esere başlamadan önce kısa bir giriş müziği çalmayı tercih ettiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 19.'da öğretim elemanlarının MİOY dersinde bir eğitim – öğretim yılı içerisinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik olarak solfejini gerçekleştirdiği eser sayısı yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 19.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Bir Eğitim – Öğretim Yılı İçerisinde Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Olarak Solfejini Gerçekleştirdiği Eser Sayısı

Bir eğitim – öğretim yılı içerisinde (güz – bahar yarıyıl dönemi) Geleneksel Türk Müziğine yönelik olarak ortalama kaç adet eserin solfejini gerçekleştiriyorsunuz?		
	f	%
1 – 3	1	9,09
3 – 5	-	-
5 – 7	4	36,36
7 – =>	6	54,54
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 19.'da MİOY dersinde bir eğitim – öğretim yılı içerisinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik olarak öğretim elemanlarının %9,09'unun 1 – 3, %36,36'sının 5 – 7, %54,54'ünün ise 7 ve daha fazla eserin solfejini gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün bir eğitim – öğretim yılı içerisinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik olarak 7 ve daha fazla eserin solfejini gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 20. 1.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde solfeji yapılan bir Geleneksel Türk Müziği eserini tekrar etme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 20. 1.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeji Yapılan Bir Geleneksel Türk Müziği Eserini Tekrar Etme Durumu

Bir Geleneksel Türk Müziği eserinin solfejini yaptıktan sonra aynı eseri tekrar ediyor musunuz?		
	f	%
Evet	10	90,90
Hayır	1	9,09
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 20. 1.'de MİOY dersinde solfeji yapılan bir Geleneksel Türk Müziği eserini öğretim elemanlarının %90,90'nın tekrar ettiği, %9,09'unun ise tekrar etmediği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde solfeji yapılan Geleneksel Türk Müziği eserlerini çoğunlukla tekrar ettiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 20 2.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen ve daha sonra tekrar edilen bir Geleneksel Türk Müziği eserini tekrar etme sayısı yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 20. 2.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeji Gerçekleştirilen ve Daha Sonra Tekrar Edilen Bir Geleneksel Türk Müziği Eserini Tekrar Etme Sayısı

Cevabınız <i>evet</i> ise solfejini gerçekleştirdiğiniz eseri ortalama kaç kere tekrar ediyorsunuz?		
	f	%
1 – 3	5	50
3 – 5	3	30
5 – 7	1	10
7 – =>	1	10
TOPLAM	10	100

Tablo 3. 2. 20. 2.'de MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen ve daha sonra tekrar edilen bir Geleneksel Türk Müziği eserini öğretim elemanlarının %50'sinin 1 – 3, %30'unun 3 – 5, %10'unun 5 – 7, %10'unun ise 7 ve daha fazla tekrar ettiği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen ve daha sonra tekrar edilen Geleneksel Türk Müziği eserlerini 1 – 3 defa tekrar ettiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 20. 3.'te öğretim elemanlarının MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen ve daha sonra tekrar edilen bir Geleneksel Türk Müziği eserini tekrar ettiği zaman dilimi yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 20. 3.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Solfeji Gerçekleştirilen ve Daha Sonra Tekrar Edilen Bir Geleneksel Türk Müziği Eserini Tekrar Ettiği Zaman Dilimi

Cevabınız <i>evet</i> ise solfejini gerçekleştirdiğiniz eseri genellikle hangi zaman diliminde tekrar ediyorsunuz?		
	f	%
Solfejin gerçekleştirildiği ders saati içerisinde	2	20
Sonraki günlerde gerçekleştirilecek ders saati içerisinde	3	30
Her iki zaman diliminde de	5	50
TOPLAM	10	100

Tablo 3. 2. 20. 3.'te MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen ve daha sonra tekrar edilen bir Geleneksel Türk Müziği eserini öğretim elemanlarının %20'sinin solfejin gerçekleştirildiği ders saati içerisinde, %30'unun sonraki günlerde gerçekleştirilecek ders saati içerisinde, %50'sinin ise her iki zaman diliminde de tekrar ettiği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen ve daha sonra tekrar edilen Geleneksel Türk Müziği eserlerini hem solfejin gerçekleştirildiği ders saati içerisinde hem de sonraki günlerde gerçekleştirilecek ders saati içerisinde tekrar ettiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 21.'de öğretim elemanlarının MİOY dersinde bir eğitim – öğretim yılı içerisinde işlediği Geleneksel Türk Müziği eserlerine sonraki eğitim – öğretim yılları içerisinde yer verme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 21.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersinde Bir Eğitim – Öğretim Yılı İçerisinde İşlediği Geleneksel Türk Müziği Eserlerine Sonraki Eğitim – Öğretim Yılları İçerisinde Yer Verme Durumu

Bir eğitim – öğretim yılı içerisinde işlediğiniz Geleneksel Türk Müziği eserlerine sonraki eğitim – öğretim yılları içerisinde yer verme durumunuzu seçiniz.		
	f	%
Her eğitim – öğretim yılında farklı eserler işliyorum	6	54,54
Her eğitim – öğretim yılında bazı eserler aynı kalırken bazı eserleri değiştiriyorum	5	45,45
Her eğitim – öğretim yılında aynı eserleri işliyorum	-	-
Birkaç eğitim – öğretim yılı boyunca aynı eserleri işliyorum	-	-
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 21.'de MİOY dersinde öğretim elemanlarının %54,54'ünün her eğitim – öğretim yılında farklı eserler işlediği, %45,45'inin ise her eğitim – öğretim yılında bazı eserleri değiştirdiği görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde öğretim elemanlarının bir bölümünün her eğitim – öğretim yılında farklı eserler işlediğini, bir bölümünün ise her eğitim – öğretim yılında bazı eserleri değiştirdiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 22.'de MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına olan öğrenci katılımının batı müziği ve diğer müzik türlerinin solfej uygulamalarına oranla gerçekleşme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 22.

MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Olan Öğrenci Katılımının Batı Müziği ve Diğer Müzik Türlerinin Solfej Uygulamalarına Oranla Gerçekleşme Durumu

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına olan öğrenci katılımı batı müziği ve diğer müzik türlerinin solfej uygulamalarına oranla ne düzeyde gerçekleşiyor?		
	f	%
Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına daha yoğun katılım oluyor	1	9,09
Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına daha az katılım oluyor	1	9,09
İki alandaki solfej uygulamalarına da eşit katılım oluyor	9	81,81
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 22.'de MİOY dersinde öğrencilerin %9,09'unun Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına daha yoğun katıldığı, %9,09'unun Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına daha az katıldığı, %81,81'inin ise her iki alandaki solfej uygulamalarına da eşit bir şekilde katıldığı görülmektedir. Bu veriler, MİOY dersinde öğrencilerin büyük bir bölümünün hem Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına hem de batı müziği ve diğer müzik türlerinin solfej uygulamalarına eşit bir şekilde katıldığını göstermektedir.

Tablo 3. 2. 23.'te öğrencilerin MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında günlük yaşadığı makam / ayak ve ölçü birimleri yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 23.

Öğrencilerin MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarında Günlük Yaşadığı Makam / Ayak ve Ölçü Birimleri

MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında öğrencilerin solfej yapmada günlük yaşadığı makam / ayak ve ölçü birimi oluyor mu?				
Öğretim Elemanı	Cevabınız <i>evet</i> ise;			
	evet	hayır	bu makam / ayakları belirtiniz	bu ölçü birimlerini belirtiniz
A		•	-	-
B		•	-	-
C	•		-	7/8, 9/8, 9/4
D	•		hüzzam, segah, saba	7/8, 10/8
E	•		hüzzam, segah	7/8, 10/8
F		•	-	-
G	•		karcığar, segah, nikriz, saba	7/8
H		•	-	-
I		•	-	-
J	•		-	5/8, 7/8, 8/8, 9/8, 10/8
K		•		
f (11)	5	6		
% 100	45,45	54,54		

Tablo 3. 2. 23.'te MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında öğrencilerin %45,45'inin günlük yaşadığı makam / ayak ve ölçü birimi olduğu, %54,54'ünün ise günlük yaşadığı makam / ayak ve ölçü birimi olmadığı görülmektedir. Bu veriler, öğrencilerin bir bölümünün solfej yapmada günlük yaşadığı herhangi bir makam / ayak ve ölçü birimi olmadığını, bir bölümünün solfej yapmada günlük yaşadığı makam / ayak ve ölçü birimi olduğunu; solfej yapmada yaşayan öğrencilerin büyük bir bölümünün ise hüzzam, segah ve saba makamlarını içeren eserlerin solfeji ile 7/8lik, 9/8lik ve 10/8lik ölçü birimlerini içeren eserlerin solfejinde günlük yaşadığını göstermektedir.

Tablo 3. 2. 24.'te bir dönem sonunda MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına ayrılan süre içerisinde hedef kazanımların gerçekleştirilebilme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 24.

Bir Dönem Sonunda MİOY Dersinde Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamalarına Ayrılan Süre İçerisinde Hedef Kazanımların Gerçekleşme Durumu

Bir yarıyıl dönemi sonunda MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına ayrılan süre içerisinde hedef kazanımların gerçekleştirilebilme düzeyi nedir?		
	f	%
%100 – %75	1	9,09
%75 – %50	6	54,54
%50 – %25	4	36,36
%25 – %0	-	-
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 24'te bir dönem sonunda MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına ayrılan süre içerisinde hedef kazanımların %9,09'unun %100 – %75 düzeyinde, %54,54'ünün %75 – %100 düzeyinde, %36,36'sının ise %50 – %25 düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu veriler, bir dönem sonunda MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına ayrılan süre içerisinde hedef kazanımların büyük bir bölümünün %75 – %50 düzeyinde gerçekleştiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 25.'te öğretim elemanlarının MİOY dersi vize / final dönemi sınavlarında Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamasına yer verme durumu yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 25.

Öğretim Elemanlarının MİOY Dersi Vize / Final Dönemi Sınavlarında Geleneksel Türk Müziği Solfej Uygulamasına Yer Verme Durumu

Öğretim Elemanı	Cevabınız <i>evet</i> ise; bu uygulamayı 100lük puan sistemi içerisinde kaç puan üzerinden değerlendiriyorsunuz?			
	evet	hayır	Vize Sınavı	Final Sınavı
A	•		50	50
B		•	-	-
C	•		40	40
D	•		10	10
E	•		50	50
F		•	-	-
G	•		8	12
H	•		10	10
I	•		-	25
J	•		25	25
K		•	-	-
f (11)	8	3		
% 100	72,72	27,27		

Tablo 3. 2. 25'te öğretim elemanlarının %72,72'sinin MİOY dersi vize / final dönemi sınavlarında Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamasına yer verdiği, %27,27'sinin ise MİOY dersi vize / final dönemi sınavlarında Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamasına yer vermediği görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün vize / final dönemi sınavlarında Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamasına yer verdiğini ve bu solfej uygulamasını 8 – 50 arasında çeşitli puanlar üzerinden değerlendirdiğini göstermektedir.

Tablo 3. 2. 26.'da öğretim elemanlarının mevcut haftalık MİOY ders saati konusundaki düşünceleri yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 26.

Öğretim Elemanlarının Mevcut Haftalık MİOY Ders Saati Konusundaki Düşünceleri

Mevcut haftalık MİOY ders saati konusunda ne düşünüyorsunuz?		
	f	%
Haftalık MİOY ders saati arttırılmalı	3	27,27
Haftalık MİOY ders saati azaltılmalı	-	-
Haftalık MİOY ders saati yeterli durumda	8	72,72
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 26.'da öğretim elemanlarının %27,27'sinin haftalık MİOY ders saatinin arttırılması düşüncesinde olduğu, %72,72'sinin ise haftalık MİOY ders saatini yeterli durumda bulduğu görülmektedir. Haftalık MİOY ders saatinin azalması düşüncesinde olan öğretim elemanı ise bulunmamaktadır. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün haftalık MİOY ders saatini yeterli bulduğunu göstermektedir.

Tablo 3. 2. 27.'de öğretim elemanlarının Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 yılı itibariyle yürürlüğe giren lisans programı hakkındaki düşünceleri yer almaktadır.

Tablo 3. 2. 27.

Öğretim Elemanlarının Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 Yılı İtibariyle Yürürlüğe Giren Lisans Programı Hakkındaki Düşünceleri

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 yılı itibariyle yürürlüğe giren lisans programında MİOY dersinin “Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi”, “Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi”, “Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi” olmak üzere üç farklı alana ayrılması konusundaki düşünceniz nedir?		
	f	%
Daha yararlı bir uygulama olacağını düşünüyorum.	7	63,63
Böyle bir uygulamaya gerek olmadığını düşünüyorum	4	36,36
TOPLAM	11	100

Tablo 3. 2. 27.'de öğretim elemanlarının %63,63'ünün Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 yılı itibariyle yürürlüğe giren lisans programının daha yararlı bir uygulama olacağını düşündüğü, %36,36'sının ise söz konusu uygulamaya gerek olmadığını düşündüğü görülmektedir. Bu veriler, öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinin “Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi”, “Türk Halk Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi”, “Türk Sanat Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi” olmak üzere üç farklı alana ayrılarak işlenmesinin daha yararlı bir uygulama olacağını düşündüğünü göstermektedir.

4. Bölüm

Sonuç ve Öneriler

4. 1. Sonuç

Verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulguların değerlendirilmesi doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar, belirtilen alt problemler kapsamında gruplandırılmıştır.

4. 1. 1. Birinci alt probleme ilişkin ortaya çıkan sonuçlar.

- Üniversitelere bağlı müzik eğitimi anabilim dallarının büyük bir bölümünde MİOY ders içeriği hazırlanırken YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında belirtilmiş olan ölçütlerin yeterince dikkate alınmadığı ortaya çıkmıştır.
- Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 yılında yürürlüğe giren lisans programındaki MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müziği Öğretmenliği Lisans Programından farklı bir yapıda hazırlanmış olduğu görülmüştür.

4. 1. 2. İkinci alt probleme ilişkin ortaya çıkan sonuçlar.

- MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yer vermeyen öğretim elemanlarının da mevcut olduğu ortaya çıkmıştır.
- MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programından farklı olarak MİOY I ve MİOY VI kapsamında da gerçekleştirildiği belirlenmiştir.
- MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programından farklı olarak Türk Müziği ses sistemi üzerinde gerçekleştiren öğretim elemanlarının da mevcut olduğu ortaya çıkmıştır.

- Öğretim elemanlarının bir bölümünün MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştirdiği, bir bölümünün ise çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştirmediği belirlenmiştir.
- YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında belirtilen 11 makam içerisinde en fazla hüseyni, kürdi ve rast; en az ise nikriz ve saba makamının işlendiği saptanmıştır.
- MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında en fazla 2/4, 4/4, 5/8, 7/8 ve 9/8lik ölçü birimlerinin işlendiği saptanmıştır.

4. 1. 3. Üçüncü alt probleme ilişkin ortaya çıkan sonuçlar.

- Öğretim elemanlarının MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına çoğunlukla 15 – 20 dakikayı kapsayan bir süre ayırdığı ortaya çıkmıştır.
- Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının çoğunlukla MİOY dersinin son kısmında gerçekleştirildiği belirlenmiştir.
- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına her MİOY ders saati içerisinde yer vermediği görülmüştür.
- “Yeterli sayıda kaynağın mevcut olmaması”, “mevcut birtakım kaynaklara ulaşılmasının zor olması” ve “Geleneksel Türk Müziği ezgilerinin tonal sisteme göre uyarlanmış biçimlerinin fazla bulunmaması” gibi nedenlerle MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kaynak sıkıntısı yaşayan öğretim elemanlarının mevcut olduğu belirlenmiştir.
- MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullanılan kaynakların büyük bir bölümünü “Halk Ezgileriyle Solfej”, “Solfej I ve Solfej II (SUN)”, “TRT THM ve TRT TSM Repertuvar” kitaplarının oluşturduğu ortaya çıkmıştır.

- Öğretim elemanlarının bir bölümünün “piyanonun tampere sisteme göre düzenlenmiş bir enstrüman olması dolayısıyla bazı makamların geleneksel biçimlerinin seslendirilmesinin mümkün olmaması” nedeniyle MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde enstrüman sıkıntısı yaşadığı ve bazı derslerde, piyanonun yanında makamların geleneksel biçimini de tanıtılabilmek amacıyla koma içeren notaları seslendirebilen enstrümanlardan yararlandığı belirlenmiştir.
- MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde en fazla piyanonun kullanıldığı, ayrıca bağlama, ud, ney, kanun, tanbur, keman, viyola, viyolonsel gibi enstrümanlardan da yararlandığı belirlenmiştir.
- Öğretim elemanlarının bir bölümünün MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik “Mus2 Türk Müziği ve mikrotonal müzik nota yazım programı”, “Türk Müziği taksimlerinin yer aldığı ses kayıtları” ve “Geleneksel Türk Müziği eserlerinin icra edildiği videolar” gibi materyallerden yararlandığı görülmüştür.
- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında solfej esnasında yaptığı doğaçlama eşlikleri kullandığı ortaya çıkmıştır.
- Öğretim elemanlarının bir bölümünün MİOY dersinde piyano eşlikli gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında üçlü (batı) armoni sistemini, bir bölümünün ise dördü (İlerici) armoni sistemini kullandığı görülmüştür.
- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde yazılan makamsal bir diktenin solfejini gerçekleştirdiği belirlenmiştir.
- Öğretim elemanlarının MİOY dersinde öğrencilerde solfeji gerçekleştirilecek olan eserin makam / ayak özelliklerine yönelik kulak dolgunluğu oluşturmak ve

öğrencilerin hazır bulunuşluğunu güçlendirmek amacıyla, solfeje başlamadan önce makam / ayak seslerini çıkıcı – inici dizi, kadans ve arpej biçiminde duyurduğu, aynı zamanda esere başlamadan önce kısa bir giriş müziği çaldığı görülmüştür.

- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün bir eğitim – öğretim yılı içerisinde Geleneksel Türk Müziğine yönelik olarak 7 ve daha fazla eserin solfejini gerçekleştirdiği görülmüştür.
- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersinde solfeji gerçekleştirilen bir Geleneksel Türk Müziği eserini solfejin gerçekleştirildiği ders saati içerisinde ve sonraki günlerde gerçekleştirilecek ders saati içerisinde olmak üzere 1 – 3 defa tekrar ettiği belirlenmiştir.
- MİOY dersinde öğretim elemanlarının bir bölümünün her eğitim – öğretim yılında farklı eserler işlediği, bir bölümünün ise her eğitim – öğretim yılında bazı eserleri değiştirdiği ortaya çıkmıştır.
- MİOY dersinde öğrencilerin büyük bir bölümünün Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamaları ile batı müziği ve diğer müzik türlerinin solfej uygulamalarına eşit bir şekilde katıldığı görülmüştür.
- Öğrencilerin bir bölümünün MİOY dersinde gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında en fazla hüzzam, segah ve saba makamlarında; 7/8lik, 9/8lik ve 10/8lik ölçü birimlerinde güçlük yaşadığı belirlenmiştir.
- Bir dönem sonunda MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına ayrılan süre içerisinde hedef kazanımların çoğunlukla %75 – 25 arasında gerçekleştiği ortaya çıkmıştır.
- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün MİOY dersi vize / final dönemi sınavlarında Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamasına yer verdiği, ayrıca MİOY dersi vize / final dönemi sınavlarında yer verilen bu solfej uygulamasının 100lük puan

sistemine göre 8, 10, 12, 25, 40, 50 gibi çeşitli puanlar üzerinden değerlendirildiği belirlenmiştir.

- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün haftalık MİOY ders saatini yeterli durumda bulduğu ortaya çıkmıştır.
- Öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2014 yılı itibarıyla yürürlüğe giren lisans programının daha yararlı bir uygulama olacağını düşündüğü belirlenmiştir.

4. 2. Öneriler

- Eğitimde güçlü bir birliğin sağlanabilmesinin koşullarından biri tüm üniversitelerin ortak bir yazılı program çerçevesinde faaliyet göstermesidir. Bu nedenle, üniversitelerin bilgi paketi ve ders kataloğunda yer alan MİOY ders içeriğinin YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programının dikkate alınarak oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.
- MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yönelik hedef kazanımlar %75 - %25 gibi düşük bir oranda gerçekleşmektedir. Bu durumda Gazi Üniversitesi'nin lisans programında belirtilen MİOY ders yapısı incelendiğinde ve aynı zamanda öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün Gazi Üniversitesi'nin lisans programının daha yararlı bir uygulama olacağını düşünmesi dikkate alındığında, diğer üniversitelerde de söz konusu lisans programının uygulamaya sokulması Geleneksel Türk Müziği solfej eğitimine yönelik hedef kazanımların gerçekleşme oranını ve mezun olacak öğretmen adayı profilinin niteliğini arttırabilir.
- Öğretim elemanlarının YÖK Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Lisans Programında belirtilen şekilde MİOY dersi içerisinde Geleneksel Türk Müziği solfej

eđitimine yer vermelerinin eđitimde birliđin sađlanması adına daha yararlı bir eđitim – ođretim yapısı oluřturacađı dűřunűlmektedir.

- MİOY dersinde Geleneksel Tűrk Műziđi solfej uygulamalarında yařanan kaynak sıkıntısının giderilebilmesi için eserlerin geleneksel biçimleri tampere sisteme gűre uyarlanmalı ya da tampere sisteme gűre oluřturulacak yeni makamsal ezgiler yazılmalıdır. Bu yaratıların gerçekleřtirilmesi için çeřitli yarıřmalar dűzenlenerek besteci ve eđitimciler teřvik edilebilir. Ayrıca, gűnűműzde basımı yapılmayan ve piyasada kolay ulařılamayan kaynaklar kamu veya űzel kurum ve kuruluřlarca gerekli izin ve prosedűrlerin yerine getirilmesiyle yeniden basılmalıdır. Bűyle bir uygulamanın hem ilgili kurum ve kuruluřlara gelir kaynađı olacađı, hem de kaynak sıkıntısı yařayan birey ve topluluklar için yarar sađlayacađı dűřunűlmektedir.
- MİOY dersi içerisinde gerçekleřtirilen Geleneksel Tűrk Műziđi solfej uygulamalarının vize / final sınavlarında deđerlendirilmesinin ۆlme iřleminin niteliđini ve duyarlıđını arttıracađı, aynı zamanda bu solfej uygulamalarına verilen ۆnemi de arttıracađı dűřunűlmektedir.

KAYNAKÇA

- Abant İzzet Baysal Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://bologna.ibu.edu.tr/Catalog.aspx?lang=trTR&opID=340&pmID=3871&oID=20&s=6&tak=14#mufredat> adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.
- Adnan Menderes Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://akts.adu.edu.tr/programdetay.asp?bid=3899#> adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.
- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: https://www.agri.edu.tr/UserFiles/dersprogramlari/egitim/ders_icerikleri/muzik_ogretmenligi.doc adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.
- Aksu, C. (2005). Eğitimde Program Geliştirme Bağlamında “Müzik Eğitimimiz”. *Journal of Fine Arts*, (8), 11-24.
- Atatürk Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx> adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.
- Balıkesir Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: http://ebs.balikesir.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=4132&bot=4870 adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.
- Bozkaya, İ. (2000). Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Uygulanmakta Olan Yeni Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Üzerine Bir Değerlendirme. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 125-133.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: http://ebs.comu.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=1053&bot=1569 adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Çelebi, M. (2013). *Askeri Bando Okullarında Türk Halk Müziği Ezgilerinden Oluşturulan Solfej ve Dikte Uygulamalarının Müziksel Algılama ve İşitmeye Katkı Durumu* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 357582).

Demiray, K. (1990). *Temel Türkçe Sözlük*. 2. Baskı, İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Dokuz Eylül Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: http://www.deu.edu.tr/ders-katalog/2016-2017/tr/bolum_1109_tr.html adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Er, A. (2012). *Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Müzik Bölümlerinde Okutulmakta Olan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerindeki Türk Müziğine Dayalı Etkinliklere İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 310988).

Erzincan Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://79.123.136.244/DersPaketi/getProgram.aspx?mod=1&program=60> adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Gazi Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://gef-guzelsanatlar-muzik.gazi.edu.tr/posts/view/title/ogretim-programi-58192> adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<https://obs.gop.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=0267355003660638912355753775635>

[505355703313837679322303222436720](https://obs.gop.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=0267355003660638912355753775635) adresinden 15 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Harran Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<http://obs.harran.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=020131100355053891231115377563>

[5505389123627638776378053222431120](http://obs.harran.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=020131100355053891231115377563) adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde

alınmıştır.

İnönü Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<https://www.inonu.edu.tr/uploads/old/4/264/muzik-ogretmenligi.doc> adresinden 16

Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

İstanbul, S., Vural, F. G. (2012). İç Anadolu Bölgesi Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin

Müzik Bölümünde Eğitim Gören Kırsal ve Kent Kökenli Öğrencilerin Müziksel Profilleri.

Akademik Bakış Dergisi, (29), 1-17.

Kaçar, G. Y. (2007). Geleneksel Çalgılardan Ud'un Müzik Öğretmenliğinde Kullanılması.

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1 (22), 111-121.

Kalyoncu, N. (2005). Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans

Programının Revizyon Gereçekleriyle Tutarlılığı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi*

Dergisi, 25 (3), 207-220.

Karadeniz Teknik Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/semester.aspx?pid=44&lang=1&sid=10>

adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 19. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kastamonu Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<https://egitim.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/anamenu-bolumler-guzelsanatlar->

<dersprogrami-muzik-tr> adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Kılıçarslan, A. (1995). *Geleneksel Türk Müziğinde Solfej Eğitimi* (Yüksek Lisans Tezi).

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 45227).

Marmara Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<http://lp.marmara.edu.tr/OrganizasyonInfo.aspx?kultur=trTR&Mod=1&ustbirim=1000&b>

<irim=1013&altbirim=-1&program=13&organizasyonId=15&mufredatTurId=932001>

adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<http://ects.mehmetakif.edu.tr/tr/index.php?page=bolumDetay&bolumID=38&dalID=19&b>

<irimID=9&bTurID=2> adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. (2009). *Güzel Sanatlar ve Spor*

Lisesi Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11 ve 12.

Sınıflar). Web: http://ogm.meb.gov.tr/belgeler/muziksel_isitme_okuma_yazma.pdf

adresinden 2 Mart 2016 tarihinde alınmıştır.

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

http://akts.mu.edu.tr/tr/program/110#link_14 adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde

alınmıştır.

Necmettin Erbakan Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<http://www.konya.edu.tr/storage/images/department/ahmetkesoglugitim/duyuru/derskod>

2015_16/M%C3%9CZ%C4%B0K.pdf adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Niğde Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://www2.nigde.edu.tr/muzikogretmenligi/page.php?page=23> adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://ebs.omu.edu.tr/ebs/program.php?dil=tr&mod=1&Program=2654> adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Özaltunoğlu, Ö. (2003). *Solfej Öğretim Yöntemleri* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 130181).

Özgür, Ü., Aydoğan, S. (2002). *Müziksel İşitme Okuma*. Ankara: Sözkese Matbaası.

Pamukkale Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web: <http://ebs.pau.edu.tr/BilgiGoster/Program.aspx?lng=1&dzy=3&br=19&bl=45&pr=17&dm=3#dersPlanAKTS> adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Sağır, T., Gürpınar, E., Zahal, O. (2013). Hareketli Do Solfej Metodu ile Geleneksel Türk Sanat Müziği Solfej Çalışmaları Arasındaki İlişkilerin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 3 (8), 155-164.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu [TRT] Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Halk Müziği Müdürlüğü. *Türk Halk Müziği Kırık Havalar Repertuar Kitabı*. Web: <http://www.trtmuzikdaresibaskanligi.com/public/upload/files/THM%20KIRIK%20HAVA%20REPERTUAR%20K%C4%B0TABI.pdf> adresinden 29 Mart 2016 tarihinde alınmıştır.

Tufan, E. (2004). Geleneksel Makamlar Kullanılarak Yazılan Etütlerin Piyano Eğitimi Açısından Önemi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (2), 65-77.

Trakya Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

http://tueobs.trakya.edu.tr/PresentationLayer/root/program/prog_navigator.aspx?path=2_3

adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*. 2. Baskı, Ankara:

Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uludağ Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu*. Web:

<http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/349?AyID=23#Dersler> adresinden 16

Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

Yener, S. (1999). Müzik Öğretmeni Yetiştirmede KTÜ Modeli. G. Ay (Ed.), 6. *İstanbul Türk*

Müziği Günleri (Türk Müziği ve Onun Temel Ögesi Müzik Öğretmeni) Sempozyumu bildiriler kitabı içinde (ss. 31-38). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Yıldız, F. (2013). *Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Derslerindeki Makamsal Dizilerin*

Öğretiminde Sefai Acay Yaklaşımının Kullanılabilirliği (Yüksek Lisans Tezi).

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nden alınmıştır (Tez No: 345447).

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı [YÖK]. (1998). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme*

Lisans

Programları.

Web:

[http://yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%](http://yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI+MART+98.pdf/c1ae340c-6072-470c-be0c-bb23f22b87c0)

[9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0](http://yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI+MART+98.pdf/c1ae340c-6072-470c-be0c-bb23f22b87c0)

[RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI+MART+98.pdf/c1ae340c-6072-470c-be0c-](http://yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI+MART+98.pdf/c1ae340c-6072-470c-be0c-bb23f22b87c0)

[bb23f22b87c0](http://yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAMLARI+MART+98.pdf/c1ae340c-6072-470c-be0c-bb23f22b87c0) adresinden 4 Ağustos 2016 tarihinde alınmıştır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı [YÖK]. (2007). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme*

Lisans

Programları.

Web:

[http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-](http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-4d2e-bbf8-cf80f6d0e209)

[4d2e-bbf8-cf80f6d0e209](http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-4d2e-bbf8-cf80f6d0e209) adresinden 4 Mart 2016 tarihinde alınmıştır.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi. *Bilgi Paketi ve Ders Kataloğu.* Web:

http://bologna.yyu.edu.tr/birimpage.php?islem=mufredat&birim_id=4&altbirim_id=80

adresinden 16 Temmuz 2016 tarihinde alınmıştır.

EKLER

Ek-1. ANKET FORMU

Ek-2. MİOY DERSİNDE UYGULANAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ
EĞİTİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLAR

Ek-3. AL MENDİLİ

Ek-1.

ANKET FORMU

Bu anket Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülmekte olan “Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinde Uygulanan Geleneksel Türk Müziği Solfej Eğitiminin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tez çalışması ile ilgili veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Anketten elde edilecek verilerin kişisel bilgileriniz ile üçüncü şahıslarla paylaşılmayacağını ve tarafımca saklı kalacağını beyan eder, maddeleri hiçbir etki altında kalmadan cevaplamanızı rica ederim. Katılımınız için teşekkür ederim.

Serhat HASAR

NOT 1: Bu araştırma yalnızca “solfej” uygulamalarıyla sınırlıdır, maddeleri dikte uygulamalarından bağımsız olarak cevaplayınız.

NOT 2: Yargı ve sorularda belirtilen 2 MİOY ders saatinin art arda veya blok ders olarak, 90 dakika işlendiği varsayılmıştır.

Görev Yapmakta Olduğunuz Üniversite: _____

1. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına yer verdiğiniz yarıyıl dönemlerini işaretleyiniz.

I. II. III. IV. V. VI.

2. Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına 2 MİOY ders saati içerisinde ortalama ne kadar süre ayırıyorsunuz?

5 – 10 dk. 10 – 15 dk. 15 – 20 dk.
 20 – 25 dk. 25 – 30 dk. 30 dk.'dan daha fazla

3. Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına 2 MİOY ders saatinin hangi dilimlerinde yer veriyorsunuz?

- ders başlangıcında dersin ortalarında dersin son kısmında

4. Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına her 2 MİOY ders saati içerisinde yer veriyor musunuz?

- evet hayır, bazı ders saatlerinde bu uygulamayı gerçekleştiriyorum

5. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kaynak sıkıntısı yaşıyor musunuz?

- evet hayır

cevabınız evet ise;

bu sıkıntıların neler olduğunu açıklayınız.

6. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullandığınız kaynakları belirtiniz.

7. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde enstrüman ile ilgili sıkıntı yaşıyor musunuz?

evet hayır

cevabınız evet ise;

bu sıkıntıların neler olduğunu açıklayınız.

8. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarının gerçekleştirilmesinde kullandığınız enstrümanları belirtiniz.

9. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına dair (solfeje eşlik etme, solfeji yapılacak eser hakkında bilgilendirme, eseri veya eserin özgün formunu örnek olarak seslendirme vb. amaçlarla) yazılı kaynak ve enstrüman dışında herhangi bir araç, yazılım veya elektronik cihaz kullanıyor musunuz?

evet hayır

cevabınız evet ise;

kullandığınız materyalleri belirtiniz

(Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında piyano kullanmıyorsanız 10. ve 11. maddeyi cevaplamadan 12. maddeye geçiniz)

10. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullandığınız piyano eşlik kaynaklarını işaretleyiniz.

- eğitimci ve bestecilerin yazmış olduğu örnek eşlikler
- kendi yazdığım örnek eşlikler
- solfej esnasında yaptığım doğaçlama eşlikler

11. Piyano eşlikli gerçekleştirilen Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında kullandığınız armoni türlerini işaretleyiniz.

- üçlü (batı) armoni sistemi
- dördü (İlerici) armoni sistemi
- makam / ayağa – eserin formuna göre her iki armoni türü
- diğer (belirtiniz) _____

12. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında işlediğiniz makam / ayakları (eğer karşılığı varsa yalnızca makam adı belirtiniz) üzerinde en çok durduğunuz makam/ayaktan başlayarak az kullandığınız makam / ayağa doğru sıralayınız.

13. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında işlediğiniz ölçü birimlerini (ölçü sayısı) üzerinde en çok durduğunuz ölçü birimden az kullandığınız ölçü birimine doğru sıralayınız.

14. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarını hangi ses sistemi üzerinde gerçekleştiriyorsunuz?

- tampere sistem Türk Müziği ses sistemi

15. MİOY dersinde Geleneksel Türk Müziği'ne yönelik çok sesli solfej uygulamaları gerçekleştiriyor musunuz?

- evet hayır

16. MİOY dersinde makamsal bir dikte yazdırdıktan sonra yazdırmış olduğunuz makamsal diktenin solfejini gerçekleştiriyor musunuz?

- evet hayır

17. MİOY dersinde öğrencilerde solfeji gerçekleştirilecek olan eserin makam / ayak özelliklerine yönelik kulak dolgunluğu oluşturmak ve öğrencilerin hazır bulunuşluğunu güçlendirmek amacıyla solfeje başlamadan önce eserin içerdiği temel sesleri duyuruyor musunuz?

- evet hayır

cevabınız evet ise;

eserin içerdği sesleri duyurma yöntemlerinizi işaretleyiniz.

- makam / ayak seslerini çıkıcı – inici dizi biçiminde duyuruyorum
- makam / ayak seslerini kadans biçiminde duyuruyorum
- makam / ayak seslerini arpej biçiminde duyuruyorum
- esere başlamadan önce kısa bir giriş müziği çalıyorum
- diğer (belirtiniz) _____ .

18. Bir eğitim – öğretim yılı içerisinde (güz – bahar yarıyıl dönemi) Geleneksel Türk Müziğine yönelik olarak ortalama kaç adet eserin solfejini gerçekleştiriyorsunuz?

- 1 – 3 3 – 5 5 – 7 7’den daha fazla

19. Bir Geleneksel Türk Müziği eserinin solfejini yaptıktan sonra aynı eseri tekrar ediyormusunuz?

- evet hayır

cevabınız evet ise;

a) solfejini gerçekleştirdiğiniz eseri ortalama kaç kere tekrar ediyorsunuz?

- 1 – 3 3 – 5 5 – 7 7’den daha fazla

b) solfejini gerçekleştirdiğiniz eseri genellikle hangi zaman diliminde tekrar ediyorsunuz?

- solfejin gerçekleştirildiği ders saati içerisinde
- sonraki günlerde gerçekleştirilecek ders saati içerisinde
- her iki zaman diliminde de

20. Bir eğitim – öğretim yılı içerisinde işlediğiniz Geleneksel Türk Müziği eserlerine sonraki eğitim – öğretim yılları içerisinde yer verme durumunuzu seçiniz.

- her eğitim – öğretim yılında farklı eserler işliyorum
- her eğitim – öğretim yılında bazı eserler aynı kalırken bazı eserleri değiştiriyorum
- her eğitim – öğretim yılında aynı eserleri işliyorum
- birkaç eğitim – öğretim yılı boyunca aynı eserleri işliyorum
- diğer (belirtiniz) _____
- _____

21. MİÖY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına olan öğrenci katılımı batı müziği ve diğer müzik türlerinin solfej uygulamalarına oranla ne düzeyde gerçekleşiyor?

- Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına daha yoğun katılım oluyor
- Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarına daha az katılım oluyor
- iki alandaki solfej uygulamalarına da eşit katılım oluyor.

22. MİÖY dersinde Geleneksel Türk Müziği solfej uygulamalarında öğrencilerin solfej yapmada güçlük yaşadığı makam / ayak ve ölçü birimi oluyor mu?

- evet hayır

cevabınız evet ise;

bu makam / ayakları belirtiniz. _____

bu ölçü birimlerini belirtiniz. _____

Ek-2.

MİOY DERSİNDE UYGULANAN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ EĞİTİMİNDE KULLANILAN KAYNAKLAR

- AKDOĞU, Onur. (1984). *Türk Müziği Solfej Metodu*. İzmir: Konservatuar Yayıncılık.
- ALADAĞ, Gökhan. (2015). *Solfej 1*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- ÖZGÜR, Ülkü., AYDOĞAN, Salih. (2002). *Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram*. Ankara: Sözkesen Matbaası.
- BOZKAYA, İsmail. (-). *Karma Ölçülerde Dikte ve Solfej*. -
- BULUT, Ferit. (2014). *Makamsal Dikte ve Solfej*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- ELHANKIZI, Aynur. (2013). *Solfej 1: Piyano Eşlikli Tonal ve Modal Solfejler*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- ERGÖZ, Hatice Selen. (2007). *Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji Uygulama Kitabı 1*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- HATİPOĞLU, Ahmet. (1982). *Türk Musikisi Solfeji*. Ankara: T.R.T. Yayınları.
- ÖZKAN, İsmail Hakkı. (2014). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- SARISÖZEN, Muzaffer. (1962). *Türk Halk Musikisi Usulleri*. Ankara: Resimli Posta Matbaası.
- SAYGUN, Ahmet Adnan. (1967). *Töresel Müzik*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- SEVGİ, Ali. (2000). *Çoksesli Dikte ve Okuma Parçaları*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- SOMAKÇI, Pınar. (2007). *Türk Müziği Nazariyat ve Solfeji 1 – 2 – 3 - 4*. İzmir: Bemol Müzik Yayınları
- SUN, Muammer. (1974). *Solfej 1 – 2*. Ankara: Sun Yayınevi.

- SUN, Muammer. (2007). *Türk Müziği Makam Dizileri*. Ankara: Sun Yayınevi.
- TUĞCULAR, Erdal., SEVGİ, Ali. (2013). *Halk Ezgileriyle Solfej*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Halk Müziği Müdürlüğü. *Türk Halk Müziği Kırk Havalar Repertuvar Kitabı*.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Sanat Müziği Müdürlüğü. *Türk Sanat Müziği Sözlü Eserler Repertuvar Kitabı*.
- TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Sanat Müziği Müdürlüğü. *Türk Sanat Müziği Saz Eserleri Repertuvar Kitabı*.
- YAVUZOĞLU, Nail. (2013). *Uygulamalı Türk Makam Müziği Teorisi ve Solfeji – 1*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- YILMAZ, Zeki. (1974). *Türk Musikisi Dersleri*. İstanbul: Çağlar Musıki Yayınları.

Ek-3.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 475
İNCELEME TARİHİ 22.11.1973

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
ANTAKYA - ŞENKÖY

DERLEME TARİHİ

KIMDEN ALINDIĞI

AL MENDİLİ

(HALAY)

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRE

BİRLİKTE

AL MEN Dİ Lİ MEN Dİ Lİ KIZ SE VER KA RAN Fİ Lİ

1. ERKEKLER
2. KADINLAR

1. KA RAN FİL KA TA' ROL DU HAS RET LİK YE TE ROL DU
2. MEN DİL BAĞ LA RIM YAN DAN SE Nİ SE VE RİM CAN DAN

NAZ LI YA RİN KO KU SU BUR NUM DA TÙ TE ROL DU
İ Kİ VER DE YA ROL MAZ YA BEN DEN GEÇ YA ON DAN

BİRLİKTE

AL MEN Dİ Lİ MEN Dİ Lİ KIZ SE VER KA RAN Fİ Lİ

h. canbağcı

ERKEKLER 1
KARANFİL KATAR OLDU
HASRETLİK YETER OLDU
NAZLI YARIN KOKUSU
BURNUMDA TÜTER OLDU
BAĞLANTI
AL MENDİLİ MENDİLİ
KIZ SEVER KARANFİLİ

2
MENDİL BAĞLARIM YANDAN
SENİ SEVERİM CANDAN
İKİ YERDE YAR OLMAZ
YA BENDEN GEÇ YA ONDAN
BAĞLANTI

NOT:
TÜRKÜNÜN BAĞLANTI KISMI
ARA SAZI OLARAK ÇALINABİLİR

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri: Edremit / BALIKESİR

Doğum Yılı: 1992

ÖĞRENİM GÖRDÜĞÜ KURUMLAR

LİSE

Balıkesir Kadriye Kemal Gürel Güzel Sanatlar Lisesi / 2006 - 2010

LİSANS

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı / 2010 - 2014

YÜKSEK LİSANS

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik
Eğitimi Bilim Dalı / 2014 - 2016

SUNDUĞU SEMİNERLER

- “Türk Halk Müziği’nde Kullanılan Yöresel Tavrılar” / 15 Ocak 2015.
- “Aktarımlı Çalgılar ve Özellikleri” / 19 Ocak 2016.

e-posta: serhat_hasar1992@hotmail.com

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	Serhat Hasar
Tez Adı	Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Dersinde Uygulanan Geleneksel Türk Müziği Solfej Eğitiminin Değerlendirilmesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans Tezi
Tez Danışman(lar)ı	Yrd. Doç. Mustafa Aydın Atalay
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) İzni	☒ Tezimden fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☐ Tezimin sadece içindekiler, özet, kaynakça ve içeriğinin % 10 bölümünün fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☐ Tezimden fotokopi çekilmesine izin vermiyorum
Yayımlama İzni	☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasının ertelenmesini istiyorum 1 yıl ☐ 2 yıl ☐ 3 yıl ☐ ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin vermiyorum

Hazırlamış olduğum tezimin yukarıda belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih: 18/10/2016

İmza:

